

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavlja:	v upravnistvu prejema:
celo leto K 24.—	celo leto K 22.—
pol leta 12.—	pol leta 11.—
četrt leta 6.—	četrt leta 5.50
na mesec 2.—	na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan svečer izvenredno nedeljo in praznike.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismene naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25.—	celo leto K 28.—
pol leta 13.—	pol leta 13.—
četrt leta 6.50	četrt leta 6.50
na mesec 2.30	na mesec 2.30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Pred novim parlamentom.

Razpad nemškega klerikalizma.

Dunaj, 22. maja.

Kratko pred razpustom državne zbornice je prišlo v parlamentu do ostrega konflikta med krščansko-socialnim poslancem Heilingerm in ministrom Weisskirchnerjem. V neobičajno ostrih besedah je Heilingerm označil hinavsko politiko svojega lastnega strankarskega tovariša, ministra Weisskirchnerja pa je v svojem odgovoru razkril v Heilingermu moza, ki da niti vreden ni, niti sposoben, da se ž njim prepira. Zbornica je s pravo naslado poslala ta boj, tekom katerega sta si oba gromovnika celo odpovedala prijateljstvo in je Weisskirchner začel Heilingerja naenkrat vikati! Ta značilen prizor je bil le prvi akt velike drame, ki se je doigrala za kulisami stranke in camera caritatis. Nekatere posameznosti pa, katere so vendarle prišle na javnost, so prvič pokazale, kako globoko je razarana stranka in kako upravičen je njen strah pred novimi volitvami.

Kakor smo že poudarjali, je krščansko-socialna stranka hotela takoj po razpustitvi zbornice ustvariti v nemškem bloku veliko vzajemno volilno zavarovalnico. Da se ji to ni posrečilo, je bil za njo pravi udarec.

Takoj pa je sledil drugi. Klerikalni konservativci so imeli tekom 4 let, v katerem času so »sodelovali« s krščanskimi socialisti pod skupno firmo, prilike dovolj, spoznati vso lažnjivost in gnilobo klerikalizma v moderni obliki, spoznali so, da je tej stranki krščanstvo in socializem le plašč, kateri je skrival skozi in skozi nekrščansko in nesocialno politiko Gessmannitov. Pred nekaterimi dnevi je pridejal neki dunajski list dr. Gessmannu priimek »Vater der Lüge« — oče laži — resnično izvrstno ime, da označi glavo nemškega političnega krščanstva, kateremu slediti v vsem kot svojem vzoru, se tako zvesto trudi naša domača »katoliška demokracija.« Tem večjega pomena je razpor med krščanskimi socialci in konservativnimi klerikalci, ker se je predvsem pojavil pod vodstvom treh škofov na Tirolskem. Sama višja cerkvena duhovščina je tam videla lažnjivost tega takozvanega du-

najškega krščanstva ter sklenila, svoje stare postojanke na novo oborožiti.

V tirolskih konservativnih listih se je takoj začelo razpravljati o potrebi, da zopet oživi samostojna konservativna stranka in danes se sme trditi, da je ločitev obeh frakcij toliko kakor gotova. Spravna pogajanja so se že definitivno razbila in tudi Gessmannovo pismo nekemu duhovniku, da priznava krščanski socialci v vsem avtoriteti škofov, ni pomagalo. Tirolski spor se je izvršil še v precej dostojnih mejah. Grši pojavi pa so se pokazali na Stajerskem, kjer zastopa takozvana Hagenhoferjeva fackija načelo najreakcionarnejšega klerikalizma. Odlični pristaš kršč-socialne stranke, urednik Neunteufel, je pred sodiščem dokazal, da je Hagenhofer opetovano v lastnem interesu zahrbitno intrigiral. Toda dunajski voditelji stranke so v strahu, da izgube tudi Hagenhoferjevo skupino, rajši pustili past Neunteufela, baš radi tega, ker se je upal konstatirati par najpoglavnejših hib lastne stranke. Odtegnili so njegovemu listu subvencijo (krščansko-socialni listi prospejajo le vsled obilih subvencij takozvanega Pijevskega društva) ter gnali stvar tako daleč, da je centralno strankino vodstvo odklonilo od Stajerske deželne eksekutivne sklenjeno kandidaturu Neunteufelnovo ter ga končno izključilo iz stranke. Zatrjuje se, da je Neunteufel eden izmed onih redkih, ki s poštenimi nameni delujejo v prid stranke, varoval se je prehudega klerikalizma ter hotel v svojem »der Staatsbürger« izvajati na programu svoje stranke socialno-politična in demokratična načela. Politična poštenost pa ni sodila med Gessmannite.

Vse te afere so vzele krščanskim socialcem toliko teritorija, da so že danes izgubili pravico, imenovati se »Reichspartei« — državno stranko. Na Češkem niso imeli niti dosedaj mandatov, vzhodne alpske dežele se vračajo k staremu klerikalizmu, na Stajerskem prorokujejo krščanskim klerikalcem popoln poraz, da, celo v obeh Avstrijskih se opaža odpadniško gibanje, katerega žrtev utegne postati sam krščansko-socialni papež dr. Gessmann. Pred kratkim smo javili, kako hudo se mu je godilo v enem glavnih krajev njegovega volilnega okoliša.

Tako se krči z ugledom in poštenim imenom stranke tudi nje ob-

seg in kmalu bo zopet omejena na svoj rojstni kraj — Dunaj, dokler bodo njene antisemitske ideje še imele nekoliko privlačne sile in dokler ostane nje malomeščanska demagogija za politično zaostalost dunajskih filistrov zadosten surrogat za poštene socialno-politične ideje.

Toda zdi se, da tudi ta tradicionalni Dunaj že zapušča svoje svetnike. Imena Weisskirchner, Pattai, Steiner, Bielohlaweck e tutti quanti, nekdanj tako slavna, so postala predmet ljutih napadov iz lastnih vrst. V vseh dunajskih okrajih se dvigajo organizacije, ki proglašajo proti gospodarski krščansko-socialni kliki gospodarske programe z lastnimi kandidati, ki nastopajo z meščanskim programom, s socialno-političnimi načrti srednjega stanu. Ni ga okraj, kjer bi takega kandidata ne bilo in kar je najznačilnejše — ni ga zborovanja, na katerem bi večina navzočih ne bila krščansko-socialna, ki spremlja z velikim pritrdjevanjem ostre kritike delovanja dosedanjih svojih »voditeljev«. Tudi dunajski liberalizem, ki že dolgo boleha na raznih notranjih sporih in ki se je v zadnjih letih vdal popolni politični zapanosti, se giblje letos krepkeje in ima nadejo na uspeh. Posebno živahno in agilno se gibljejo socialni demokrati ter zastavljajo v posameznih okrajih vse svoje moči, ter dokazujejo dunajskemu delavstvu, kako lažnjivo ga je zapustila krščanska stranka baš v najvažnejših delavskih vprašanjih. In končno so se postavili tudi Čehi, katere je dolga leta izrabljali Lueger za svojo stranko s svojim znamenitim »lasst's mir meine Böhm in Ruh!«; imenovali so za vse okraje lastne kandidate, da tako vzamejo krščanskim socialcem vsak češki glas.

Tako stoje dobro oboroženi nasprotniki, vse kar politično misli in pošteno čuti proti demagogiji klerikalne kliki, ki niti vočigled tej nevarnosti ne more strahovati svojih voditeljev. Volilno korito je postavljeno in strankina disciplina postaja v tem trenutku postranska stvar. Skoraj v vsakem okraju se lovi po več krščanskih socialcev za mandatom in oficijalni sklepi stranke ne napravijo nobenega vtiska. Med seboj se bijejo ti junaki, kakor se stepe in strga lačna množica za kruh na cesti. Drug nastopa proti drugemu z večjimi frazami in hujšim obreko-

njem. Nad vse poučno je pogledati to medsebojno klanje nemških zaščitnikov krone, morale, vere in poštenosti.

Dvoboj med Roblekom in dr. Korošcem v Savinjski Dolini.

V Zalcu, dne 22. maja.

Na našo dolino gleda letos z največjo pozornostjo celi Spodnji Stajer. Saj gre pri nas letos za več kot izvolitev naprednega poslanca: pasti mora vodja klerikalcev na Sp. Stajerju dr. Korošec. Savinska dolina mora z veliko večino odkloniti politiko nasilja in hinavščine, kakor je hoče delati naša duhovščina in njen izvršilni organ dr. Korošec. Mož je mislil, da mu mora po štiriletni kampanji »Slov. Gospodarja« in drugih klerikalnih časopisov proti Robleku in naprednjakom ter po zadnjih deželnozborskih volitvah pasti savinski mandat kot zrelo jabolko v naročje. Toda naša dolina je odločila drugače: z velikimi ovacijami so odklonili volile na naravnost sijajnih shodih Koroščevo kandidaturu in se izrekli za Robleka. Došlo je tako daleč, da se »vodja slovenskega naroda« na Sp. Stajerju ščiti z orožniki pred demonstracijami najzavednejšega dela tega naroda v Savinski dolini. Na shodih je dr. Korošec že pogorel. Zato pa bo zadnje dneve in tedne s toliko večjo intenzivnostjo delal duhovniški agitatorski aparat in pa Koroščevo časopisje.

In to je začelo proti Robleku obrekovalno kampanjo, ki ne dela klerikalcem niti Korošcu nobene časti. Ako se je ponudil Savinčanom kot »najboljši in najmožnejši« kandidat, bi moral kot tak tudi nastopiti in napram stvarnim dokazom z naše strani odgovoriti s stvarnimi argumenti za se in svojo kandidaturu. Bil je povrh tega podnačelnik »Slov. kluba«, torej eden izmed vodij večine slovenskih poslancev na Dunaju. Zalostno dovolj, ako ne ve kot tak o svojem dosedanjem delu in glede svojih bodočih načrtov, če ga izvolijo v kozjansko-šmarnskem okraju za poslanca, ničesar drugega v časopisju povedati, ko obrekovati Robleka in naprednjake.

G. dr. Korošec je izdal letak, v katerem očita Robleku, da je »oglašoval« proti kmečkim zahtevam s socialisti, naj se odprejo meje na Rusko, Srbsko in Rumunijo za uvoz živine. Resnica je, da je glasoval Roblek za nujnost Schrammelovega draginskega predloga in sicer 28. ne 29. nov. 1907 kakor trdi dr. Korošec. Ta nujni predlog je obsegal tri točke: 1. Vlado se poziva, naj dovoli uvoz zmrazjenega prekmorskega mesa v Avstrijo in naj se v ta namen takoj začne pogajanja z južnoamerikanskimi in avstralskimi državami. 2. in 3. točka je obsegala zahteve za cenejša živila in krmila. Uprav z ozirom na to točko je Roblek glasoval za nujnost, hotel je pa v meritorni razpravi zavzeti stališče glede uvoza prekmorskega mesa, da bi se ne oškodovalo domačih živinorejcev. Nujnost je bila z 207 proti 192 glasom odklonjena, do meritorne razprave torej sploh prišlo ni. G. dr. Korošec slabo pozna življenjske razmere v Sav. dolini, ako hoče očitati Robleku, da je zavzel stališče proti neznosni dragini.

Značilno je, kako skuša dr. Korošec v nič devati Roblekov trud, da je dobila jubilejna mlekarja v St. Jurju ob J. z. lepo podporo od vlade klub temu, da so klerikalci mlekarji obstružili v štajerskem deželnem zboru podporo onemogočili. Mlekarja si je sezidala lepo poslopje, naročila si razne stroje in priprave, s čemur se je seveda zadolžila. Tega dolga so sedaj po »Straži« krivi — voditelji liberalnih zadrug v Celju in bi ga morala plačati Roblek in Kukuvec iz lastnega žepa! »Ljudstvo ne sme trpeti škode, z denarjem davkoplačevalcev se ne smejo popravljati liberalni grehi« piše »Straža«. Kak »liberalni grehi« so to, da se je sezidalo mlekarjo in omogočilo, da so šentjurski kmetje že dobili nad 100 tisoč kron za mleko? Ta napad se po-bija že sam na sebi. Resnično je, da ljudstvo ne sme trpeti škode in da se denarja davkoplačevalcev ne sme trošiti, kakor se je to storilo za različne klerikalne namene v Ljubljani; pozivamo samo g. dr. Korošca, naj nam pove, za kak namen je pridobil za svoj okraj samo en tisoč kron?

Ali tudi to obrekovalje ne bo pomagalo dr. Korošcu na zeleno vejo, o tem je lahko prepričan. Nevarnejša je podrobna duhovniška agitacija. Tu bo treba na naši strani za-

LISTEK.

Intimnosti iz življenja gozdarja Trdana.

Opravlja ga. Ant. Crassus.

Stavil bi vse štiri mezinice svojih ekstremitet in si jih dal odrezati razen onega na levi roki, če bi kateri izmed prijaznih čitateljev uganil, kdo je bil Robert Trdan. Da ne bo nepotrebnega beljenja las, ga kar izdam: bil je in je še danes gozdar v obširni graščini nekje v deveti deželi — seveda ostane moja tajnost, kje se začne šteti te dežele. Možak je nekoč začel pomotoma v latinske šole, iz katerih je rešil edino relikvijo v podobi znane prislovice: »Experto crede Roberto.« Sicer pa se je bila nesolidna stavba njegovega latinskega templja porušila od vrha do tal, tako da ni ostal kamen na kamnu. Čemu bi mu pač služila v njegovem gozdnem življenju? Bil je skušen lovec, ki je pridno pokal zajce in zajke, sledil pozimi volkove, našel poleti tupatam jako sumljiv sled, da je defilirail tod mimo kosmatinec, vstrelil včasih kakega tiča, neredkokrat ververico, domače živali pa nikoli ne, zlasti nobenega kozla — razen takrat, ko je bil zabredel v mladosti v srednje šole.

Kakor rečeno, je bil zelo prakti-

čen mož, ki se je znal v najbolj kočljivih zastavicah sfinge življenja izrezati za občudovanja vredno najdljivostjo. To je priznaval sam z omenjenim reklom: »Izkušenemu Robertu veruj,« ki pa ga je citiral edinole v svečanostnih trenutkih, kadar je pil bratovščino z bogom Bakhom. Prav lahek se mi vidi dokaz, da je bil naš junak res bistroumen človek. Najsi-jajnejše je stopil ta njegov talent v ospredje takrat, ko si je izbral družico za življenjsko pot in jo tudi izbral po svojem okusu. Da bo stvar lažje umljiva, posemem nekoliko nazaj v mladeniško dobo Trdanovo. Na gimnaziji si je bil namreč pridobil po kdove katerem dovoljenem ali prepovedanem potu trdno prepričanje, da je treba za žensko krasoto pristnih bogatih las, obilnih meč in polnih nedrij — bog mi odpusti greh pohujšanja, ki ga morda povzroči komu ta vrstica, jaz sam si ga ne morem!

Tako so polagoma prišli nepoklicani dnevi, ko je začel misliti naš heroj, da ne sme z njim izumreti lepozvenče ime Trdan. Zatorej si je izvolil dekle, ki je popolnoma odgovarjalo njegovemu okusu, dočim bi ji kak rafiniran estet ne bil ravno oponašal, da stoji na najvišjem klinu lepote aristokracije. Vse je bilo domenično in zadovoljstvo je vladalo na obeh straneh; kar se primeri nepreviden slučaj, da pride Trdan nekega dne precej zgodaj iz svojega gozda na obisk. Razvajena nevesta je še čuvala posteljo, ker so imeli v tr-

gu prejšnjo nedeljo običajen predpusten bal. Srečnemu ženinu je odkazana čakalnica ravno pred nevestino spalnico. Nenadoma se mu izvali v možganih misel, da bi pogledal skozi ključavnico, kakor svetuje neke slavnj Mantegazza slednjemu ženinu pred poroko, če se ni videl nikdar poprej Eve v Adamovem kostumu. In, o groza, kaj je prestalo Robertovo nesrečno oko: Rozikine bogate kite so ležale ko dva debela gada na konsoli, njeno teme je bilo skoro plešasto, v roki pa je ravno držala polovico svoje umetne čeljusti. Kakor tat jo je odkuril in se trikrat zaklel, da ga nikoli več ne ugre ta zloglasna hiša.

Minilo je poldrugo leto in Trdanu so se povrnilo sladke skomine po zakonskem jarmu. Svojih principov ni bil spremenil, zato je našel v trgu sebi primeren ideal, toda našel ga je vendar sicer v podobni neke Elice, ki so njeni starši imeli v bližini graščinske posesti majhno letoviščno hišico, večkrat zmerjano z »vilo«. Kraj je bil krasen. Zlasti ker se je nahajal blizu majhen ribnik, pripraven za kopanje. Primerilo pa se je nekega avgustovega večera, da se je bližal Robert tej posili - vili in si ravno popravljal ozki pravilni drevored na glavi, kjer se je bilo spuntalo troje anarhistovskih las proti tiraniji ščetke in mila; potem si je z naslodo počesal črne angilizirane brke, podobne dvema krtačicama, ki tako prijazno počegetata nežne ženske ustnice. Ro-

bert je tedaj še vzdihoval, vendar je gojil trdno prepričanje, da bo s svojim pogledom fasciniral to mestnokrasoto. V teh laskavih premišljevanjih ga preruški nenadoma glasno čopotanje v ribniku in klic na pomoč. Brž plane v čoln, potegne iz sredine vode — ubogo Elico, drgetajočo od straha, ter je položi v gosto travo. »Bežite stran, bežite od tod«, mu je ukazoval, v tem ko ji je prosojna kopalna obleka lepela na suhem koščenem telesu in se opletala tenkih meč. Njemu pa ni bilo treba prigovarjati kdove koliko: užaljen, da se je v duhu že popolnoma spozabil in se udal tej ženski, je kakor izhlapel z nesrečnega kraja, kjer je videl one lepe obilne noge spremenjene v šibke piščalke in kjer so ležale v resju oble gumijeve golenice! Ne maram vam opisovati tretje ljubezni, ki je bila že dozorela tako daleč, da je smel blaženi Trdan stisniti svojega angelja na presrečne nedrije. Prepuščam bralčevi fantaziji, naj si naslika v duhu zono uboge možaka, ki je v svoji pregorečnosti stisnil Dulecinejo tako burno, da je zavililo žalostno: fii, fi, fi. Kakor balonček iz mila se je razblinila slava kavčukovih okroglih prsi in dve srca bili vsled tega ločeni na vse večne čase.

»Ali kako je mogoče, da ima Robert Trdan že toliko otročadi v svoji logareki hišici,« si bo mislil morda marsikdo in obdolžil dobrega gozdarja po krivem kakšnih nepostavnosti, vzemimo koruzništva. Če mu hočem

obvarovati dobro ime v vsem zgodovinskem lesku, moram povedati, da se je bil otresel skrivne želje, pridobiti si mestno, izobraženo soprogo. »Na kmetih pogledam, tam je več resnice, ergo manj laži«, si je dejal in storil tako. Vaška natakarija Rezika je bila kakor nalašč ustvarjena zanj: razvita v vsakem pogledu. Kak prenapetež bi se ji bil polaskal s častnim priimkom »donda«. Prav pridno je zahajal gozdar na Hrib in po kratkem času sta si slonela v sladkem objemu; toda bujne grudi Rezike so se zazele nekam sumljive Trdanu, ki se ni bil nikakor odpovedal estetskimi svojim načelom. Neopažen vzame oster nožiček in prasne s konico po konici, češ: ako je gumi, ga itak ni škoda. V hipu se prikaže rdeča lisa na beli jopici, dekle pa odskoči preplašeno ko srna in zavpije, videč ostrino v Trdanovi roki: »Na pomoč, umoriti me hoče«. K sreči je bila cela hiša prazna in vrata zapahnjena, tako se je končno posrečilo srečnemu in prestrašenemu ženinu pojasniti celo zadevo ter potolažiti polnogrudo Reziko.

Za sedaj ne maram več trošiti nepotrebnega govorjenja, potrdim le še z besedo in podpisom, da se ostroumni Trdanov rod ne bo zatri izlepa: Zato skrbita Robert in Rezika. O pri-liki vam izdam še druge zanimivosti iz njunega življenja, ako me kdo ne ovadi, da ju obrekujem. Sam Robert me ne bo izvohal, ker v svojem gozdu ne bere drugega razen jagode.

staviti vse sile, da naš Roblek zmaga z veliko večino. S tem se ne utrdi stališče naše stranke samo v Savinjski dolini, temveč na celnem ostalem Sp. Štajerju. Sijajna nezaupnica mora prepričati dr. Korošca in klerikalce, da je gonja proti naprednjakom brezplodna in da bodo bolje skupno z nami zastaviti vse sile za naš narodni in gospodarski napredek.

Politična kronika.

Novi brambni zakon in vojaški kazensko-pravni red sta bila danes predložena ogrskemu državnemu zboru. Novi zakon vsebuje nekaj zelo važnih določil. Dosedanje zbiranje se odpravi. Razventega je tudi odpravljena kategorija manj sposobnih, ki se uvrščajo v nadomestno rezervno. Razširile se bodo tudi olajšave, ki so jih deležni kmetijski posestniki in pa tisti, ki skrbijo za svojo družino. Tudi predpisi o praviči do enoletnega prostovoljstva se bistveno izpremenijo. Rok, do katerega se mora dokazati opravičenosti doprinesiti, ni več 1. maj, temveč 1. oktober. Na ta način imajo pravico do enoletnega prostovoljstva tudi aspiranti, ki so pri naboru v zadnjem letniku katerega sedemrednega učnega zavoda. Pravico do enoletnega prostovoljstva imajo tudi tisti, ki so absolvirali šest razredov gimnazije, realke ali pa primerne razrede enake srednje šole v tu ali inozemstvu, če z uspehom skušajo pred v to postavljeno komisijo napraviti. Pravico do enoletnega prostovoljstva imajo tudi tisti, ki so se brez formalnega šolskega spričevala odlikovali v literaturi, umetnosti, znanosti, tehniki in obrtni.

Odpravljen se je tudi izpit za rezervne častnike. Kakor znano, mora zdaj tisti, ki ne napravi tega izpita, še eno leto služiti. Po novem zakonu je ta eventualiteta odpravljena. Na lastne stroške bodo v bodoče služili enoletni prostovoljci le pri kavaleriji, jahajoči artileriji in pri trenu, le izjemoma pri pomožnih četah.

Kar se tiče orožnih vaj, se tudi uvaja kolikor mogoče olajšav. Rezervisti pri domobranstvu, ki morajo zdaj pri dveletni prezenčni službi šestnajst tednov orožnih vaj odslužiti, bodo v bodoče le štirinajst tednov služili. Rezervisti, ki so tri leta služili, imajo zdaj dvanajst tednov orožnih vaj, po novem zakonu pa samo enajst tednov. Ene orožne vaje se oproste tisti rezervisti in nadomestni rezervisti, ki se izkažejo z gotovim osnovnim znanjem za vojaški poklic ali pa ki so z uspehom učili mladino v vojaški telovadbi in streljanju. Principijalno traja vsaka posamezna orožna vaja štiri tedne. Navadno se jih bo pa kakor dozdaj skrajšalo.

Pri vojaškem kazensko-pravnem redu moramo razločevati en avstrijski in en ogrski načrt za skupno armado in pa še posebej za avstrijsko domobranstvo in ogrske honvede, razventega pa še en načrt za skupno armado v Bosni in Hercegovini. Novi vojaški kazensko-pravni red temelji na načelih javnosti in ustmenosti. Moč komandanta je popolnoma ločena od moči sodnika. Funkcije obtožitelja, sodnika in zagovornika so ločene. Neodvisnost sodišč in samostojnost sodniških kolegijev ste zakonito zagamčeni. Pravna sredstva, ki odlože učinek, so v kar največji meri dopustna. Avstrijski načrt ima skoraj 500 paragrafov. Dosedanja institucija najvišjega sodnika odpade. Od zdaj naprej se bodo sodbe razglašale v imenu cesarja. Vsak obtoženec bo imel lahko zagovornika.

V jezikovnem oziru se mora v Avstriji v pismenem občevarju justičnih uradov, skupne armade s civilnimi uradi in strankami uporabljati nemščina. Glavne in prizivne razprave se vrše pri brigadnih in divizijskih sodiščih navadno tudi v službenem jeziku. Le če obtoženec ne zna nemško, tedaj se naj razprava vrši v njegovem jeziku. Če sta dva ali več obtožencev različnih narodnosti, tedaj se mora razprava vršiti v službenem jeziku. Če obtoženec ni zmožen službenega jezika, tedaj se mora poklicati tolmač. Sodba se mora obtožencu sporočiti v njegovem jeziku.

Izven glavne razprave se zaslišuje v službenem jeziku. Če tisti, katerega se zaslišuje, ni zmožen tega jezika, tedaj se ga mora zaslišati s pomočjo tolmača. Ravnotako je pri izpovedbah prič. Na Ogrskem velja razven službenega jezika tudi ogrski državni jezik. Če tisti, ki se ga zasliši, ni zmožen madžarščine, pač pa službenega jezika, tedaj se ga mora zaslišati in njegovo izpoved protokolirati v službenem jeziku. To velja tudi za glavno razpravo. Aktivni vojak, ki so zmožni službenega in državnega jezika, morajo pri razpravah, ki se vodijo nemško, govoriti nemško.

Službeni jezik ostane še nadalje popolnoma v veljavi v notranjem poslovanju vseh na Ogrskem se naha-

jajočih vojaških sodišč in justičnih uradov, nadalje v medsebojnem občevarju teh sodišč kakor tudi v občevarju z uradi skupne armade in vojne mornarice. V službenem jeziku se razpravlja pri vojaških sodiščih tudi takrat, kadar so obtoženi vojak, huzarskih polkov iz Avstrije.

Glavna razprava se vrši kakor pri civilnih sodiščih. Obtoženi ni prisiljen odgovarjati na stavljena mu vprašanja. Obtoženec in njegov zagovornik imata zadnjo besedo. Sodba se razglaša v javni sodni razpravi. Za izvanredne slučaje se uveljavi preki sod. Novi vojaški kazensko-pravni red stopi v veljavo najdalje v dveh letih po razglasitvi.

Avstrijska in ogrska vlada ste se sporazumeli, da se bančni privilegij podaljša do oktobra. V tej zadevi sta se v soboto posvetovala ministri Lukacs in Meyer. Privilegij se že v par dneh razglasi.

Hrvaško-srbska koalicija je sklenila prirejati v vseh okrajih volilne shode, na katerih bodo poslanci poročali o svojem delovanju in pripravljali agitacijo za bodoče volitve. V nedeljo se je začelo volilno gibanje. Oblasli so prevedeni dva javna shoda. Tudi Štajerčeva stranka in socialno-demokratska stranka ste imeli včeraj v Ljubljani shode.

Franosko časopisje in parlamentarni krogi se bavijo s političnimi posledicami, ki jih bo imela nedeljska katastrofa. Radikalni in socialistično-radikalni poslanci so večinoma mnenja, da bo ministrski predsednik, čeprav bolan, še nadalje lahko vodil ministrstvo. Nekateri socialisti in zmerni republikanski poslanci pa naglašajo, da se bo parlament v poletnem zasedanju bavil z zelo važnimi zadevami, kakor z maroškim vprašanjem, proračunom, delavskimi pokojninami in volilno reformo in da lahko nastanejo situacije, v katere bo moral poseči odgovorni vodja kabineta.

Revolucija na Severnem Kitajskem se vedno bolj razširja. V mestu Fusan so se vršili veliki nemiri. Razne stranke vodijo pristaši tiste stranke, ki se imenuje »pogumna smrt«. Napadli so regularne čete in vdrl v mesto, kjer so se polastili vladnih poslopij. Inozemci so zelo razburjeni. Vendar pa Evropejci še niso napadli. V nekaterih provincah so se vršili veliki ljudski shodi, na katerih so zahtevali, naj se dinastija odstavi, razglasi republika in napove Rusiji vojnska.

Mehikanski predsednik Diaz bo v sredo odstopil. Kakor splošno sodijo, bo Diaz odpotoval v Evropo. Vodja vstajev Figueroa je osvojil dve mesti in koraka proti glavnemu mestu. Priznati noče Della Barra kot provizoričnega predsednika in zahteva, da se takoj odslovi vsi pristaši Diazovi.

Štajersko.

Štajerci in volitve. Pod tem naslovom prinaša snočni »Slovenec« uvodni članek, v katerem nek »mali vseznalec« strmečemu svetu razlaga postanek in pogin vseh štajerskih političnih strank, izvzemši seveda klerikalno podružnico »Vseslovenska ljudske stranke«, »Kmečko zvezo« v Mariboru. To je njih želja, tako zahtevajo Šustersičeve auspicije na ministrski portfelj in — tako se mora seveda zgoditi, če ne, pa se bo protestiralo in Šustersič bo Štajercem napovedal politični boj. No, kdor pozna razmere na Štajerskem, ve, da kmečka zveza res lahko »upa« na zmago v vseh volilnih okrajih in »Slovenec« z njo vred, če se bo ta up tudi izpolnil, je pa drugo vprašanje. Pa govorimo resno! Ne vemo, ali članek v »Slovencu« namenoma farba svoje verne bralce, ali pa je sam tako malo informiran, da še celo statistiko potvarja. Menda bo vsakega nekaj. Z vsa resnostjo namreč v članku pripoveduje, da klerikalni kandidati ne smejo podcenjevati nemškutarskega štajercijanskega gibanja, češ, da so pri zadnjih državnozborskih volitvah dobili »Štajercijanci« proti Roškarju 2993, proti Pišku 3273 in proti dr. Ploju 3561 (!) glasov. Bilo bi res strašno, če bi bili »Štajercijanci« tako močni, pa kljub klerikalni narodni malomarnosti v omenjenih okrajih vsled delovanja konservativne in narodne stranke niso. Resnične številke so namreč povsem druge: »Štajercijanci« so dobili proti Roškarju le 1706, proti Pišku 2077 in proti dr. Ploju 1317 (!) glasov. Razlika 1200 do 2250 glasov je klerikalnemu statistiku malenkost! Zakaj bi hudiča slikali strašnejšega, nego je v resnici? A klerikalni račun je ta - le: Letos »Štajercijanci« najbrž ne bodo dobili niti toliko glasov, kakor so jih v resnici leta 1907. in

klerikalni kandidati, ki proti njim nastopajo, bodo imeli tem večje »zaščitništvo« za narodnost, če bo število nemških glasov s take navidezne visočine padlo. Klerikalni junaki bodo na vsak način rešili narod po »trudapolnem« boju proti Nemštvu in »Slovenčev« bralci so hvaležni za vsako senzacijo. »Slovenec« si pač misli: Mundus vult decipi, ergo decipiat!

Štajerski deželni odbor priredi ogledovanje in premiranje živine v Zgornji Radgoni dne 29. avgusta; v Marnbergu dne 31. avgusta; v Konjicah dne 2. septembra in v Kozjem dne 4. septembra. Ti - le dnevi bi se le takrat izpremenili, ako bi okrajni zastop z navedbo važnih razlogov za to prosil.

Notarski izpit je napravil te dni pri graškem nadsodišču s prav dobrim uspehom gosp. Rudolf Kramer, notarski kandidat v Kozjem.

Iz Ormoža nam poročajo: Uradni vodja ptujskega okrajnega glavarstva dr. Netolizcka si je ogledal že v petek, dne 19. maja, to je drugi dan po toči, močno oškodovane občine. Objubil je, da bo tudi on storil svoj, da doseže kako pomoč prizadetim posestnikom.

Kje leže Trbovlje? Piše se nam: Ko prideš v Trbovljah. Na kranjski strani do mosta, te tam pričakuje čudno iznenadenje. Treba je plačati mostnino, a »krasna vila«, ki sedi pri blagajni, ne zna, ali pa noče slovensko govoriti. Kaj to pomeni? Mar misli gosp. Kirchschlager, da smo v Prusiji?

Izlet na Boskovec. Mesto napovedanega izleta na Mrzlico, dne 25. maja, se vrši izlet na Golte (1344 m) in potem naprej na Boskovec (1590 metrov) in Medvedjak (1566 m). — Odhod iz Celja v sredo zvečer s savinjskim vlakom do Paške vasi, potem peš čez Gorenji Vrh v Mozirje, kjer se prenoči, a zjutraj rano naprej. Vrnemo se v četrtek z zadnjim vlakom. Planinski »Na zdar!« R.

Iz Ptujja dobivamo priitžbo o uradovanju novega šolskega nadzornika Herica. G. Heric se nekako ne zaveda, da posluje v popolnoma slovenskih okrajih za slovenske šole. Zlasti se čuti to v notranjem uradovanju. Zakaj so n. pr. vabila h konferencam celo čisto nemška? Zdi se nam, da bo treba prijeti za prav ostro metlo!

Iz Sevnice. V naši veliki trški občini, ki je s svojimi stotinami slovenskih volilcev odločno v celjski mestni skupini, je jako malo slišati o volilnem gibanju. Ali bomo važne letošnje volitve, ko lahko spravimo s trdno disciplino in polnoštevilno udeležbo Marekha vsaj v jako nevarno ožjo volitev, zaspali? Čemu ni v trgu in okolici nič shodov? Tist lenoba in komodnost v tako važnih časih je zares obsojana vredna.

Iz Srbišča. V nedeljo, dne 14. maja je priredila podružnica C. M. D. srbijskim sodelovanjem bralnega društva »Edinost« narodno igro »Domena« po znani Jurčičevi povesti. Pred predstavo je g. nadučitelj Kosi v poljudnem govoru orisal življenje in delovanje Jurčičeve. Podružnica je hotela hč s to predstavo počastiti ob 30letnici Jurčičeve smrti skromno njegov spomin. Diletantje so v vsakem oziru častno rešili svojo nalogo: pridnemu podružničnemu tajniku g. Najzerju gre kot režiserju vse priznanje. V odmorih je sviralo domače še mlado tamburaško društvo; s podajanjem smo bili zelo zadovoljni in lahko prerokujemo našim tamburašm še lepe uspehe. Splošno se sliši želja, da se naj predstava ponovi. Takrat nas pač obiščejo tudi sosedi Ormožani, Bolfenčani in Miklavčevčani, da se gmotni uspeh predstave podvoji, če mogoče potroji. Podružnica in njenemu marljivemu predsedniku vsa čast!

Tiskovne razmere v Celju so priznane slabe. Pri zadnji številki »Narodnega lista« pa je celjsko državno pravništvo celo konfisciralo dobehodno citran § 15 zakona za varstvo volilne svobode z dne 26. jan. 1907, št. 18 drž. zakonika in to samo zaradi tega, ker se je knuštanim gospodom zdelo, da bi volili v Savinski dolini utegnili dvomiti nad postavno upravičenostjo postopanja vladnega komisarja dr. Rateja v št. Petru. Napredniaki se v volilnem boju niti ne smemo sklicevati na zakone!

Drobne novice. Iz Rajhenburga nam poročajo dodatno, da je šla zadnji četrtek toča cele četrte ure neprenehoma. Škoda je zlasti v vinogradih velikanska. Vihar je bil tako hud, da je razkrival strehe; v trgu je padlo na neko hišo drevo in se predrl streho. Prebivalstvo, ki je zelo ubožno, je skoro obupano. Potrebna je hitra pomoč. — Izlet na Mrzlico priredel celjski planinci v četrtek 25. maja čez Tremarie in Smohor. Postop nad št. Pavel R. — Umrla je v Rogotcu hčerka Windischgrätzovega nadvojvode Hollmanna. — Zidarska stavka v Ptujju. Iz Ptujja nam poročajo 20. t. m.: Dones se pričeli sta kujoči zidarji zopet delati. Uradni vod-

ja okr. glav. je dosegel, da bodo delalci zidarji do torka pod sedanjimi pogoji, v torek pa se bodo vršilo končno posvetovanje med zaupniki zidarjev in stavbarji glede plačilnih pogojev. — Goljufije s poštno-hranilničnimi knjižicami. Bivšega poštnega oficijanta Rudolfa Hannscha, kateri je svoj čas poneveril pri poštne uradu v Lutanah 20 tisoč kron in sedel zato 14 mesecev, so zopet prijeli zaradi goljufije s poštno-hranilničnimi knjižicami. Potoval je z nekim Richlinom kot mornarični častnik preoblečen po Dunaju, Pragi in Plznu in je vzdignil okrog 1300 K na ponarejene knjižice. Prijeli so ga v Södingu nad Gradcem. — V Konjicah se vrši dne 24. maja zopet živinski sejm. Prignati se pa sme na sejm samo živino iz konjiškega okraja, ki je pa že 40 dni stala v enem in istem hlevu. Oboje se mora po novih sejmskih določilih c. kr. namestni na živinskih potnih listih izrečno pripomniti.

Koroško.

Poziv zavednim Slovincem na Koroškem. V lanskem koledarju družbe sv. Cirila in Metoda se je sprožila misel, da bi se podružnice po posameznih ozemljih centralizirale ter bi se v posameznih kronovinah opravilo po možnosti veliko dela, da se osrednje vodstvo razbremeni. Da torej olajšamo nekoliko trudapolno delo osrednjega vodstva družbe sv. C. in Metoda v Ljubljani, prosimo zavedne Slovence na Koroškem, da nam blagovolijo natančno poročati: 1. Kje se nahajajo družbeni nabiralniki, 2. kdo pobira iz njih denar in kam ga pošilja. Tudi nam poročajte, 3. kam bi se nastavili še lahko novi nabiralniki, ker jih imamo še v zalogi. Posamezne podružnice prosimo nadalje, da nam naznanijo pravočasno član in uro svojih občnih zborov, da event. pošljemo katerega govornika. Tudi z raznimi nasveti glede Koroške se naj obračajo podružnice na nas. Vsa tozadevna pisma naj se naslovijo na naslov: Dr. Tone Gosak ali na Ivan pl. Kappus, Celovec, Koroško.

Dobrotnik. V Wolfsbergu umrl lekarnar Huth je zapustil za napravo okrajne hiralnice 100.000 K. Ker je dal tudi že preje večje vsote za dobrotne namene, je sklenil občinski svet, postaviti velikodušnemu dobrotniku spomenik. Občina bo prispevala k spomeniku 1000 K.

Z lugom se je opek delavec Henkelove papirnice pri Wolfsbergu Pavl Pachler. Stal je blizu odprtine kotla, v katerem je vrel lug. Nankrat udari močan curek vrelega luga iz kotla in ga polije po obrazu in rokah. Opekline so bile tako hude, da je mož omedlel in so ga morali prenesti takoj v bolnišnico.

Nemško kočo na Velikem Zvonarju je obiskalo, kakor posnamemo iz poročila »Alpenvereina« v l. 1900 298 tujcev manj kakor prejšnje leto.

Neprevidni voznik. V nedeljo popoldne je vozil čez Stari trg v Celovcu neki zasebni izvozeček kljub mnogim pasantom neprimerno hitro. Na vogalu konj ni mogel več obvladati in je podrl na tla neko staro ženo. Padla je z vso silo po kamnitem tlaku in se jako nevarno poškodovala. Izvozeček se je ustavil in se javil policiji.

Primorsko.

Psa je hotel ustreliti. Ivan Klun v Naklu je hotel ustreliti nekega potepajočega psa, ker ga je imel na sumu, da je stekel. V svoji gorečnosti pa ni dovolj pazil ter je po nesreči zadel 16letnega Frana Družino iz Naklega ter ga nevarno ranil. Dečka so spravili v bolnišnico.

V pretepu. V noči od sobote na nedeljo je bil v pretepu težko ranjen 25letni delavec Ivan Tavčar na Opčinah št. 113. Še pomoči so ga spravili v bolnišnico. Ranilca so baje že prijeli.

Nenadna smrt. Med delom je predčerašnjem nenadoma umrl v Trstu 51letni delavec Alojzij Šonc. Zadel ga je brzokone srčna kap. Truplo so prepeljali k Sv. Justu.

Iz zapore so pobegnili. Iz zapore v ulici Tigor v Trstu so pobegnili predčerašnjem štirje tički in sicer Josip Ivancič, Josip Cavesso, Anton Mlač in Fran Kovač. Ker pa policija nima nobenega smisla za take majnikove izlete, je poslala svoje ljudi za tički, ki so jih tudi srečno pripeljali nazaj.

Poskus samomora. V Trstu se je hotela zastropiti z octovo kislino 26letna Emilija Birsar. Spravili so jo v bolnišnico, vendar pa ni mnogo upanja, da okreva. Vzrok samomora dosedaj še ni znan.

Dalmatinska trgovinska zbornica. Stjepo Givić kot predsednik in Josip Radičević kot podpredsednik dalmatinske trgovinske zbornice sta bila potrjena.

Volilni oklic. Listi hrvaške in demokratske stranke v Dalmaciji priobčujo skupen volilni oklic, v katerem razglašajo kandidate in opozarjajo na potrebo skupnega nastopanja proti klerikalcem, ki ogrožajo narodnostne težnje Hrvatov in Srbov.

Vodena troba. V petek ob 10. popoldne so opazovali potniki v Krk potujočega parnika »Postojna«, ko so se odpeljali iz Gruža, v tamošnjih vodah zelo redko prikazen vodeno trobo, ki se je dvigala najprej v obliki trobe, potem pa v obliki cevi iz močno razburkanega morja v oblake, ki so viseli zelo nizko. Vznožje je bilo vse penasto. Posebno zanimivo pa je bilo pri tej prikazni, da je trajala več kakor četrt ure.

Dnevne vesti.

+ Zopet zaplenjeni. Gospodine Luschan konfiscira kar se da. Snoči je zasegel zopet naš list. V uvodnem članku je našel dva odstavka, ki ju je zaplenil. Tudi sta popolnoma nedolžnega znata. V prvem zaplenjenih odstavkov se je pogrela historična reminiscenca o nekem nemškem denarnem zavodu. Ni bil oznanjen bojot, samo na kratko se je omenilo, da je svoječasni boj imel svojo etično stran — in to je gospodinu Luschanu že zadostovalo. Drugi zaplenjeni odstavek je meščanstvo le pozivljalo na odpor, če zasači duhovnika pri kakem hudobnem delu. Morda Luschan tega odstavka zaradi svojega slabega znanja slovenskega jezika niti prav umel ni. Luschan je v dobrih štirinajstih dnevih pokazal, kako konfiskacijsko prakso hoče uveljaviti. Lahko rečemo: Ni je kronovine v Avstriji, kjer bi veljala ta konfiskacijska praksa. To je že persekucija za vsako ceno. Zdaj, v dobi volitev, imamo preveč drugega dela, da bi mogli gospodinu Luschanu posvetiti primerno pozornost, a čim bodo volitve pri kraju, se to zgodi.

+ Državnozbornske volitve. Klerikalce je kaj nemilo presenetilo, da je narodno - napredna stranka postavila kandidate po celi deželi. Klerikalci so trdno upali, da jim pojde na deželi vse gladko izpod rok in da sploh ne bo boja. Zdaj naenkrat pa vidijo, kako se je začelo celo v najbolj klerikalnih okrajih veselo volilno gibanje in strme gledajo na kmečko ljudstvo, ki vstaja in se začne zavajati svojih pravic. Kar je razumnih ljudi na Kranjskem, vsi so siti klerikalne strahovlade in siti svojih dosedanjih poslancev, ki so skrbeli samo zase, za občno korist pa niso ničesar storili. Povsod vprašujejo ljudje: Kaj pa so dosegli klerikalni poslanci tekom štirih let, kar so sedeli na Dunaju? In vsakdo odgovarja: Ničesar. Ljudje nvidevajo, da bi bilo bolje, ko bi sploh nobenega poslanca ne imeli, kakor takšne, kot doslej in zato se branijo voliti klerikalne kandidate. Klerikalci so v strahu in pošiljajo duhovnikom na deželi dolga pisma, roče jih, naj delajo z vsemi silami in z vsemi sredstvi za klerikalne kandidate. Duhovnik — ta je edino upanje klerikalcev; samo če bo duhovnik izbral svojo cerkveno avtoriteto, če bo zlorabil vero, spevednico in prižnico, upajo klerikalci na uspeh. Klerikalci se torej ne upajo zanašati se na ljudsko prepričanje, na ljudsko pamet, nego se zanašajo samo še na duhovski terorizem. Bomo videli, kako se razvije duhovski terorizem in kak sad prinese.

+ Zloraba uradne oblasti. Dr. Šustersič je proglasil politični bojot liberalcev na Kranjskem. To se pravi: proglasil je načelo, da je liberalce brezpraven, da za liberalca ni nobene pravice in da bodo liberalci povsod ven vrgli, kjer imajo klerikalci moč v rokah. Posebno je kazal pri tem na deželni odbor, v katerem gospodarijo klerikalci. A ni ostalo samo pri besedah dr. Šustersiča. Tudi dva deželna odbornika, dva plačana deželna odbornika sta se postavila na to razbojniško stališče. Dr. Lampe je oznanjal Šustersičev nauk v Šmarju in navdušeno oznanjal, da bo ta nauk kot deželni odbor z veseljem in z vso doslednostjo izvrševal. Dr. Zajec je takoj praktično pokazal, kako misli izvrševati politični bojot. Pošten davkoplačevalec je prišel k dr. Zajcu, da govori z njim kot z deželnim odbornikom in referentom. A dr. Zajec ga je ven vrغل, ker je dotični davkoplačevalec — liberalce. Pojasnili smo že, da je to eklatantna zloraba uradne oblasti, v smislu § 101. kaz. zakona, hudodelstvo, za katero določa § 103. kaz. zakona težko ječo od enega do petih let. Menda so se klerikalci sedaj malo ustrašili, kajti začeli so stvar zasukavati. Pa ne pojde. Zloraba uradne oblasti je dognana in na to zlorabo pa je en sam odgovor: razpust deželnega zbora. Ta deželni odbor ni več vreden, da opravljajo javne posle.

+ »Krek je govoril sverako.« V splitskem »Našem Jedinstvu« čitamo: »V Ljubljani je bila volitev poslanca za deželni zbor. Z ogromno

večina je bil izvoljen kandidat napredne stranke proti Šusteršičevu Gregoriju. Najboljši in ponovni dokaz, kako močan je v Ljubljani dr. Šusteršič. Vočigled volitvam je dr. Krek govoril volilecem zversko. Fanatiziral jih je in končal svoj govor z besedami, da se je treba bati, da v Ljubljani v kritičnem času izbruhne revolucija, češ da je Ljubljana — srbofilaka. Proti taki nizkotni denunciaciji in proti takemu obrekovanju je treba, da se dvigne vsa javnost in zahteva, da toži dr. Krega c. kr. drž. pravdnost. »Slovenec«, ki je priobčil njegov govor, je bil zaplenjen. Zlindre, Zlindre!

+ Klerikalci pripovedujejo, da se trudi državno pravdnostno zastoj, da bi dobilo v roke bivšega državnega poslanca Gostinčarja. Lahko pošlje na lov vse orožnike! Članek v »Naši Moči« se zdi tudi klerikalcem prehud. Zagrešil ga je Gostinčar, računajoč na poslansko imuneteto. Ker ga je pa sedaj med volitvami jelo loviti orožništvo, se je varno skril in klerikalci pravijo, da ostane skrit dotlej, da bo zopet izvoljen državnim poslancem. Klerikalci menijo, da postane gotovo poslanec, ker bodo z vsemi sredstvi pripravili svoje bace - volilce, da bodo glasovali zanj. To smo čuli iz klerikalnih ust. Daleč smo prišli z moralo in daleč s pravico...

+ Poveljnik orožništva Tišlar in baron Schwarz. V četrtek, ko so se vrnili naši Sokoli s tekme v Turinu, je bil slučajno v Ljubljani na inspekciji poveljnik orožništva Tišlar. Videč na ulici izredno mnogo ljudi, se je informiral ter izvedel, da se vračajo iz Turina Sokoli zmagovalci, katerim se prireja slavnosten sprejem. Visoki dostojanstvenik si je ogledal tudi sokolski obhod po mestu, ki mu je izredno ugajal. Toda ta obhod je povzročil velike skrbi gospodom na vladi, ki vidijo povsod samo strahove. Ko so videli ogromno množico zbrano po ulicah, so takoj bili prepričani, da bo ta množica jela demonstrirati — proti komu, to jim seveda ni bilo jasno. In da se te demonstracije v kali zažude, je baron Schwarz odredil, da se ima poklicati na pomoč orožništvo. Takoj so telefonirali na kompetentno mesto, naj orožniki nemudoma stopijo v akcijo. Stvar se je sporočila tudi generalu Tišlarju. Ta pa je zahtevalo deželne vlade odklonil rekoč: »Wegen eines so unschuldigen Umzuges lasse ich meine Leute nicht auf die Strasse.« In pri tem je tudi ostalo. Obhod se je završil v najlepšem redu in pokazalo se je, kako prav je imel general Tišlar, ko ni pustil po nepotrebnem orožnikov na ulico. Nadejamo se, da bo ta pouk v bodoče blagodejno vplival na one faktorje, ki so zadnja leta že klicali orožnike na pomoč, ako je kdo na ulici malo glasneje kihnil.

+ Kazinotni in nemški obrtniki. V kazini so nedavno tega oddajali plesarska dela. Splošno se je mislilo, da bo dobil ta dela pleskar Fröhlich, ki se je v zadnjem času prav po nepotrebnem zelo eksponiral za Nemce. Toda dasi je Fröhlich predložil svoj ofert, vendar se delo ni oddal njemu, marveč neki tuji dunajski trdku, ki je za plesarska dela v dveh sobah zaslužila 1000 kron. Tako podpirajo kazinotne domače nemške obrtnike, a ti so še vedno tako neumni, da se pri volitvah in drugih takih prilikah eksponirajo zanje. In kakor zapostavljajo domače nemške obrtnike v kazini, tako jih zapostavljajo tudi pri zgradbi nemškega gledališča, kjer so tudi vsa dela v tujih rokah. Domači nemški obrtnik torej naj hodi v ogenj po kostanj za kazinsko gospodo pri volitvah, če pa je oddati kak masten zaslužek, pa pokliče ta gospoda tujce, da posamejno smetano.

+ Slomškarji in dr. Krek. V četrtek popoldne je imela »Slomškova zveza« zborovanje v Komendi. Po zborovanju pa jih je vse povabil dr. Krek na južno v Mejačovo vilo, kjer je bilo že vse pripravljeno. Za vsakega po dva kozarca, ker je bilo na razpolago vino, pivo, kislá voda, pokalci; svinjina, salami, klobase in kar se še vmes nareže s kruhom in tri kilograme surovega masla.

+ Izpremembe v službi finančnih paznikov. Titularni respicient Fran Golob je imenovan za respicienta. Nadpazniki Jakob Hirsman, Juri Hude, Peter Držaj in Fran Šaler so imenovani za respicente. Premeščeni so: nadpaznik Ivan Lapajne iz Kočevja v Ljubljano in pazniki Ivan Jerše iz Ljubljane v Vipavo, Karel Leitgeb iz Vipave v Ljubljano, Fran Nosan iz Idrije v Senožeče, Fran Rožanc iz Škofje Loke v Idrijo in Fran Rehberger iz Senožeč v Škofjo Loko.

+ Prenosišča! Od 30. maja do 2. junija 1911 (3 noči) rabi mestni magistrat večje število sob. Vsi oni, ki bi imeli za zgoraj omenjeni čas na razpolago kako sobo (tudi z dvema posteljama) blagovole naj se oglasi- ti tekem tega tedna od 12.—2. ure popoldne ali od 5.—7. ure zvečer v na-

stanjevalnem uradu mestnega magistrata.

Nepreviden kolesar. Sletnega Stanislava Baumkircherja iz Spodnje Šiške je 15. t. m. podril kolesar v tem trenutku, ko je deček hotel steči čez cesto. Deček je dobil lahke poškodbe na glavi.

Iz Medvoda. Oh Mina, naša Mina, oh ta naša Mina! Veš čudna je, čudna ta naša Mina! Je treba potrpeti, ja treba, potrpeti treba! Nobena ženska, veš, nobena ne sme k meni zgor, veš zgor v sobo k meni. Mina ne pusti, veš, naša Mina ne pusti nobene, nobene ženske ne pusti k meni zgor, no zgor v sobo k meni! Tako je britko tožil naš fajmošter Brence svoje- mu tovarišu. Mina pa je umrla in zdaj sme tudi kaka ženska v farovžu zgor v sobo k Brencetju po pomaranče...

Nezgode. Oženjeni kajzar Josip Krušnik iz Loke pri Mengšu je padel pri delu pod voz in si zlomil desno nogo. — Magistratni sluga Ivan Hebein se je pred kratkim peljal s kolesom proti Vrhniku. Spotoma je padel s kolesa in si zlomil desno nogo. — V Čepljah v kočevskem okraju so streljali otroci te dni z lokom. Zadeli so 10letno kajzarjevo hčerko Katarino Mavrin na desnem očesu in jo težko poškodovali.

Elektrotraktor »Ideal«. Spored od torka 23. do petka 26. maja t. l.: Mirko, mali milijonar. (Jako komično.) Sport v Čile. (Naravni posnetek.) Poletje na severu. (Prekrasen posnetek.) Na potu iz Bastie na Cap-Corse. (Pokrajinska slika v barvah.) Nje pesem. (Drama iz življenja.) Thais. (Zgodovinsko dramatska slika iz VI. stoletja.) Oseba, ki bi bila rada ljubljena. (Komično.) — Samo za odrasle! V sredo, četrtek in petek zvečer od 7. do polu 9. ure in od polu 9. do 10. ure: »Vešča«. (Nočni metulj.) Velika dramatska dvodejanka. Najsenzacionalnejša in najlepša doslej pokazanih slik. Samo pri tem večernem sporedu se cene za I. in rezervirani prostor zvišajo za 10 vin.

Vešča je lepa življenska drama, ki se predstavlja do petka v kinematografu »Ideal« in ki nam predloči življenje dveh zapuščenih sester šivilj. Majša, lahkoživa Olga, uide z nekim varietetnim igralcem in postane umetnica. Pridobi si bogatih čestilcev in živi jako udobno, obdana s sijajem ter daje predstave kot karakterna plesalka. Njena sestra, kate- re je Olga odnesla vse prihranke, pa se omoži z nekim trgovcem. S tem sta precej časa tudi udobno živela. Toda polom neke banke je uničil tudi njega in postal je pijanec, se popolnoma zapustil in preživljal ga končno žena s skromnim zaslužkom pri šivanju. Nenadoma pa dobi mož neko večjo dedščino. Mesto da bi se- daj ženi hvalažno poplačal njeno po- žrtvovalnost, jo zapusti. Slučajno se je takrat mudila v mestu tudi njena sestra »Vešča« in dajala predstave. V restavrantu je dobila sestričnega moža in začela z njim veseljačiti. Že- na je prišla v restavracijo in zavpila nad sestro: »Najprej si mi ukradla moje prihranke, sedaj pa moža!« Se- daj je šele igralka uvidela, kako je grešila nad svojo ubogo sestro. Za- pustila je nje vse imetje, prosila ju, da se zopet združita, kar se je tudi res zgodilo ob trupu mrtve sestre, ki se je sama umorila.

Cirkus »Schmidt« ima redno vse predstave dobro obiskovane. Vobče občinstvo zadovoljuje, kar kaže obisk in ljudska govornica. Pri snočni pred- stavi se je poleg ostalih posebno od- likoval Berger s svojo skupino in tri- je Charles s krasnimi ekvilibristični- mi in telovadimi točkami. Kot novost sta vzbudila oba kolesarja, ki sta iz- vajala predrzne kolesarske točke v takozvanem hudičevem kotlu. Jutri popoldne je predstava za dijake in šolarje ob 1/4.5. pri znižanih cenah. Zvečer pa ostanejo redne večerne predstave.

V Ljubljano je padla včeraj popoldne na Sv. Petra nasipu, ko je prala, služkinja Marija Pavčičeva. Ko je hotela perilo pomočiti, ji je spodrsnilo in je zdrknila v vodo. Ko bi ji ne bila priskočila na pomoč služkinja Alojzija Zajčeva in je še pravočasno ne potegnila iz vode, bi bila Pavčičeva skoraj gotovo zapadla smrti.

V znamenju alkohola. Predveč- rajšnjem ponoči je v neki kavarni nek ključavničarski pomočnik brez vsakega poviada napadel svojega to- variša ter ga z neko ostrino na glavi znatno poškodoval. Ker je poškodova- nace zadevo prijavil policiji, bode obračun pri sodišču.

Najden utopljenec. Kakor smo že poročali, je na Poljanskem nasipu ponoči zdrknil v Ljubljano nek de- lavci in izginil v valovju. Pozneje so potegnili pri papirnici v Velčah truplo nekega utopljenca, katerega identiteta še ni dognana, a je bržkone preje opisani ponesrečenec. Star je okoli 50 let, 180 cm dolg, delavsko oblečen, sivkastih las in take brade, temne oblečen in je pripadal delav- skim slojem. Kdor bi vedel o njem kake natančnejše podatke, naj jih

sporoči mestni policiji ali pa orožni- štvu.

V past je prišel. V petek je na Slovenskem trgu 32letni dninar An- ton Seme iz Šmarja na Dolenjskem tako razgrajal, da ga je stražnik are- toval. Ko so mu pri uradu natančnej- še pregledali obisti, so dognali, da Šemeta zasleduje tudi orožništvo na Vrhniku. Aretovanec je bil namreč pod goljufivo pretvezo odnesel neki kočarici sprehajalno palico, suknjič in dežnik in izginil. Šemeta so po- prestani policijski kazni oddali pri- stojnemu sodišču.

Nepošten najditelj. Pred krat- kem je na Rimski cesti izgubil nek zidar denarnico, v kateri je imel 14 kron 20 v denarja. Policija je izvede- la, da je denarnico našel dninar Ivan Košnik iz Predosolja, katerega je v nedeljo aretovala in izročila sodišču. Pri sebi je imel še 6 K 10 v, ostalo je bil pa že pognal po grlu.

Dve bluzi so ukradle tri delavke neki starinarici, ko so tam ogledova- le obleko. Bile pa so še pravočasno zasačene in v svrhu identifikacije predstavljene k policijskemu uradu.

Brez sredstev se je v soboto in v nedeljo zglasilo pri policiji nekaj oseb. Deloma so dobile potrebno pod- poro, deloma so se pa na lastno pro- šnjo odpravile v svojo domovino.

Tatvina. Pred kratkem je bilo v ne- kem hlevu v Gosposki ulici ukra- deno hlapcu Jožetu Maksetu 84 K denarja. Kot osumljenca je policija aretovala njegovega tovariša in ga izročila sodišču.

Nad okna se je bil v nedeljo zjutraj spravil pri hiralnici na Ra- deckega cesti 46letni dninar Jožef Logar, katerega je pa stražnik odve- del v »špehovko«.

Izpod policijskega nadzorstva je pobegnil 60letni nevarni vlomilec Anton Madera iz Studenca. Madera ima laški tipus in govori dobro laško in slabo slovensko.

Aretovana je bila v nedeljo v Lattermannovem drevedoru zaradi suma tatvine 24letna Helena Rusni- kova, katera ima tudi za mesto pre- povedan povratek. Oddali so jo sodi- šču.

Zaradi prepovedanega povratka je bil na Tržaški cesti aretovan ne- varni tat Jakob Kopač. Oddali so ga sodišču po prestani kazni se povrne pa v neprostovalnim spremstvu v svojo domovino.

Od doma je pobegnil iz Karmelja na Dolenjskem 12letni gluhomu po- sestnikov sin Jožef Hočever. Dečko je baje napravil svoj izlet v smeri proti Ljubljani.

Zaradi »punce« sta se na Sv. Pe- tra nasipu sprla nek zidar in nek kro- jač. Skočila sta si naposled v lase in je pri tem zidar krojača z nekim že- lezom močno telesno poškodoval. Za- devo bode uredilo sodišče.

Kdor je našel plačilno knjižico, katero je izgubil Boltetov hlapec Ka- rel Meliha, se prosi, da jo odda proti primerni nagradi izgubitelja pri po- liciji.

Izgubljeno in najdeno. Hlapec Ivan Podbevšek je izgubil žepni ro- bec, v katerem je imel čez 3 K denar- ja. — Šolska učenka Maruška Trnko- czyjeva je izgubila žensko ročno de- lo. — Sluga Jakob Cigliarič je izgubil denarnico, v kateri je imel do 93 K denarja. — Gdč. Jožefa Kraškoviče- va je izgubila zlato zapestnico. — Na južnem kolodvoru je bil izgubljen, odnosno najden dežnik, karton umet- nih cvetlic, šolski atlas in havelok.

Koncerti. »Slovenska Filharmoni- ja« koncertira jutri na vrtu hotela »Zlata kaplja« (L. Tratnik), Sv. Pe- tra cesta št. 27. Ob slabem vremenu igra oddelek orkestra v notranjih prostorih. Začetek ob 8. zvečer. — V četrtek, na praznik vnebohoda se vrši velik koncert povodom otvoritve vrt- v restavraciji »Pri levu« (Beti Kr- pilko), na Marije Terezije cesti. Za- četek ob 4. popoldne. Vstopnina pro- sta.

Danes zvečer v »Narodni dom«.

Danes zvečer je v »Narodnem domu« koncert hrvaškega akademič- nega društva »Mladost« iz Zagreba. Člani tega društva so napredni aka- demiki. Slovenci in Slovenke, poka- žite jim svojo bratsko naklonenost in napolnite dvorano »Narodnega do- ma« do zadnjega kotička.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda so izročili 1 K 60 v g. Alojzij Rozman, mizar v tobačni tovarni v Ljubljani, in tovariši povodom izvolitve g. prof. Reiserja za dež. poslanca. Hvala! Vabimo prav uljudno vse uslužbence tobačne tovarne na delo, na pomoč družbi sv. Cirila in Metoda, saj so prav otroci delavskih dru- žin največ ljeneja delovanja.

V Grosupljem priredi tamkaj- šnja podružnica C. M. D. dne 18. ju- nija veliko ljudsko veselico. Zaeno se bo vršil redni občni zbor. Upati je,

da bo pridobila lepa grosupeljska okolica mnogo sosedov.

Tolstovrška slatina bo lep vir družbenim dohodkom, ako se udoma- či med nami tako, da se je bo lahko razpečalo, kolikor je da vrelec po dnevu in ponoči. Pomniti pa je, da uprava te slatine prilaga poslatvi vsakega zaboja en kupon, za katere- ga plača, ako ji ga vrneš, v korist kakega narodnega društva 20 v. Pro- simo torej vse gostilničarje in trgov- ce, ki naročajo Tolstovrško slatino, da pošiljajo Ciril - Metodovi družbi v Ljubljani vse prejete listke - kupo- ne. Cenjene rodoljube, posebno pa C. M. podružnice opozarjamo, da tudi z nabiranjem in vpošiljanjem teh list- kov naši družbi vrše rodoljubno delo. Noben kupon Tolstovrške slatine naj se ne izgubi in naj ne pride v napačno roko!

Ameriški Slovenci za družbo sv. Cirila in Metoda. Pretelo soboto je prišlo dvojce ljubeznjivih pozdravov iz Amerike. Prvega je poslala »An- glo - österreichische Bank« v vredno- sti 100 K, žal ne imenuje pošiljatelja, kateremu v odzvrz tem potom: sto- tera hvala! Iz Joleita, III. prejela je družba sv. Cirila in Metoda to-le pi- smo: »Podpisani vam najuljudneje na- znanjamo, da smo danes, 3. maja, po tukajšnji slovenski trdku »Ogulin in Sitar« odposlali vsoto 200 K beri: dve sto kron avstr. veljave, kot usta- novnino družbe »Zavednih Sloven- cev v Joliet, Illinois, Združenih drž- zav ameriških.« Tem povodom izra- žamo svojo najsrdečnejšo željo, da bi naša prekoristna družba rastla, pro- vitala in uspevala toliko časa, dokler bode moral naš mili, zatirani narod sam graditi šole za svojo deco ob ogroženih mejah. Z drugimi vred se hočemo tudi mi v daljni tujini vedno spominjati svoje premile rojstne do- movine in se ravnati po geslu: »Mal položi dar domu na altar!« Z vele- spoštovanjem in slovenskim pozdra- vom beležimo vam udani Slovenci. Josip Zalar l. r., predsednik; Fran- jo Skole l. r., tajnik; Jos. Sitar l. r., blagajnik. Zavednim rojakom za slovenske pozdrave in za rodoljubni dar iskreno zahvalo!

Društvena naznanila.

Ljubljanska podružnica »Dru- štva jugoslovanskih železniških urad- nikov« sklicuje v četrtek na praznik dne 25. maja 1911 ob 8. uri zvečer v salon hotel »Ilirija«, Kolodvorska ulica v Ljubljani društveni shod. Dnevni red: 1. Avtomatika državnih železniških uradnikov; 2. stališče južnoželezničarjev napram tej avto- matiki; 3. slučajnosti. Tovariši! Ker se moramo pogovoriti o tako važnih stanovskih vprašanjih, trdno prič- a- kujemo, da posetite v največjem šte- vilu ta važni in zanimivi shod. Na shodu bode poročal društveni pred- sednik g. Iv. Zorec iz Trsta.

Odbor. Ljubljanski diletanti. Zelo mar- ljivi mladi igralci so v soboto zvečer drugi nastopili v Jurčič - Govekar- jevi petdejski ljudski igri »Deseti brat« v prid podpornemu skladu kranjskih tiskarjev. Predstave naših diletantov so zelo priljubljene in tu- di to pot je zbral večer mnogo občn- stva v areno tako, da so bili vsi pro- stori zasedeni. Dobra in skrbna reži- ja si je iztekla mnogo zaslug za reši- tev težavne naloge. Vloge so bile do- bro razdeljene in zlasti vloga Krjav- lja v osebi g. Pluta je splošno izvrst- no ugajala. Tudi druge vloge je tre- ba pohvalno omeniti, zlasti gdč. Klop- čič, Orehek, Ravnik in Rekar, pa tu- di gospodje so bili vsi na svojem me- stu. Samo deklarirano poudarjanje nekaterih igralcev je treba še izgladi- ti, da dosežejo ljubljanski diletanti popolno umetniško višino. Le krepko naprej, zmoglosti in dobre volje ne manjka! Po igri se je razvila v areni živahna prosta zabava.

Gasilno društvo v Begunjah na Gorenjskem priredi 25. maja v gasil- nem domu gledališko predstavo. Vprizorita se burki »Doktor Hrihar« in »Trije tički«.

Okrajnega učiteljskega društva v Radovljem občni zbor se vrši dne 1. junija t. l. ob 3. popoldne pri Kun- tu v Žirovnici. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi poročilo: »Šolske zamude«.

Kopališče Toplice na Dolenj- skem. Krasen nedeljski popoldan je vabil 14. t. m. prebivalce krške doli- ne v prijazno kopališko dvorano na koncert Bralnega in pevskega dru- štva »Toplice«. Nekako nezaupljivo smo gledali maloštevilen nastop me- šanega zbora, a presenečenje je bilo tem večje, ko je zadonela mogočna Vilharjeva pesem »Domovini«. Pri vsaki sledeči točki se je stopnjevalo odobravanje kopaliških gostov in iz- letnikov, a višek svoje zmoglosti je pokazal pevski zbor v »kitici sloven- skih narodnih pesmi«, ki se je mora- la dvakrat ponoviti. Med posamezni- mi pevskimi točkami se je odlikoval g. kapelnik Höfner iz Novega mesta kot solist na violini in čelu ter dose- gel zlasti s Svatheno koračnico iz

»Sen poletne noči« burno pohvalo. Čestitamo Topličanom na vrlem na- predku njihovega društva ter želimo, da bi to spoznali tudi oni domači go- spodje, ki so se zadnjič odlikovali s svojo odsotnostjo. Pevsko društvo pa prosimo, naj nas tekem sezone še več- krat razveseli s svojim lepim petjem in prijetno zabavo, ki je vladala po koncertu v splošno zadovoljnost, upamo da tudi v zadovoljnost pri- jaznega oskrbnika in hotelirja g. Jančarja, ki se zlasti letos požrtvo- valno in nepristransko trudi za po- vzdigo našega dolenjskega kopališča. Izletnik.

Akademično tehnično društvo »Triglav« v Gradcu. Drugi redni ob- čni zbor se vrši dne 27. maja 1911 ob polu 8. uri zvečer v prostorih akad. tehn. društva »Triglav« z običajnim sporedom. Slovanski gostje dobro- došli!

Prosveta.

»Mladost« pjevački i tamburaški klub hrvatskih sveučilišnih građana u Zagrebu. Za današnji koncert in ples »Mladosti« vlada v Ljubljani največje zanimanje. Da je znalo dru- štvo »Mladost« pridobiti nedeljene simpatije govori njegovo plodonosno ne samo pevsko, ampak tudi kultur- no-nacionalno delovanje; saj porab- lja »Mladost« vse dohodke svojih koncertov za izključno samo narodne in prosvetne namene. Tako dobi hr- vatska Ciril-Metodova družba za Istro letno tisoče od »Mladosti« in tu- di naša slovenska Ciril-Metodova družba ima med svojimi ustanovniki »Mladost«. Pri vseh kulturnih in na- cijonalnih manifestacijah sodeluje »Mladost«, kar ji je pridobilo največ- jo popularnost od Zagreba do Srbije. Tudi pri slavnostih za časa kronanja kralja Petra II. je društvo »Mladost« nastopilo in pri pevski tekmi dobilo prvo nagrado, 10.000 dinarov. Sedaj je akademično pevsko društvo »Mla- dost« na povratku od svečanosti ob priliki 50letnice »Hlahola« v Pragi, kjer si je zopet priborilo častno pri- znanje — zlat pokal. Da obnovi in poglobi kulturne vezi med Hrvati in Čehi, je »Mladost« napravila v Pragi na Žofinu in v Plznu dva koncerta, ki sta sijajno izpadla, bodisi glede od- ličnega obiska, kakor umetniškega uspeha. Danes je »Mladost« po sed- mih letih zopet med nami v Ljublja- ni. Bratska dolžnost Slovencev in ve- selje nad odličnim posetom hrvaških naprednih akademikov, ki so prišli v tako impozantnem številu v našo slo- vensko metropolo, zahteva, da se vsi brez izjeme udeležijo glasbeno tako vi- sokostojnega koncerta, kakor bo da- našnji koncert »Mladosti«, točno ob 8. zvečer v veliki dvorani »Narodne- ga doma«. Po koncertu bo v veliki dvorani »Narodnega doma« ples s sodelovanjem »Slovenske Filharmoni- je«, v stranskih prostorih pa prija- teljski sestanek, na katerega vabimo posebno tudi ljubljanske Hrvate, Sr- be in Čeha. Obleka pri prireditvi je z ozirom na ples v tej letni dobi pro- menadna. Vstopnice 3 K, 2 K, 1 K in 50 vin. se dobe v predprodaji v »Narodni knjigarni« in zvečer pri koncertu v »Narodnem domu«.

Razgled po slovanskem svetu.

— Slavnost 50letnice pevskega društva »Hlahola« v Pragi. (Dalje.) Zvečer se je vršila slavnostna pevska beseda v veliki dvorani na Žofinu, pri katerem je nastopilo 11 pevskih zborov, med njimi tudi jugoslovanski pevci in sicer »Slavec« iz Ljubljane ter »Kolo« in »Mladost« iz Zagreba. Tako Slovincem kakor Hrvatom pri- rejene so bile srčne ovacije in po do- končanem nastopu ni bilo odobrava- nja konca ne kraja, dokler ni vsako teh društev dodalo po še eno točko. Dasi so bili pri »Slavec« zboru vsi glasovi izborni zastopani, vendar so ugajali najbolj tenoristi s svojimi svežimi in krepkimi, a zopet milimi glasovi. Predsednik »Zvez čeških pevskih društev« dr. Motelj je v srč- nih besedah pozdravil pevce posamez- nih narodnosti, osobito pa Slovence, katerih zastopnik je »Slavec«, to je društvo, ki je od svoje 25letnice v najožjih stikih s Čehi. Na željo aka- demičnega pevskega društva »Mla- dost« iz Zagreba, naj bi »Slavec« ne- koliko ur prebil v njihovi družbi, sta se sešla oba zbora v hotelu »Vojvo- da«, katerim se je pridružila mnogo- brojna družba čeških in drugoslovan- skih gostov. Po navdušenih govorih in pobratinstvu je le prehitro potekel čas ob ubranem petju »Mladosti« in »Slaveca«. V ponedeljek dopoldne je bilo ogledovanje Prage ter poset gro- bov čeških glasbenih umetnikov. »Slavec« je vodil pri tej priliki go- spod profesor G e r m, ki je sedaj na dopustu v Pragi in ki je bil ves čas bivanja Slovencev v Pragi njihov zvest in vstrajen spremljevalec in ka- šipot. Popoldne so si nekateri ogle- dali deželno razstavo, zopet drugi od

Slavcevi pa so bili povabljeni na pogojeno koncertu na Zofinu zvečer ob 8. je bila »Slavica«, »Mladost« in »Kolo« dodeljena slavnostno okrašenemu ladju, na kateri so odpuli k sijajnemu ognjemetu na strelskem otoku. Mestna občina praska določi za ta večer (pred deželnim patronom Janeza Nepomuka) več tisoč kron, a ljudstva se zbere na obrežju in ladjah 150 do 200 tisoč, ki občudujejo krasoto ognjemeta. »Slavica« in »Kolo« sta morala že ob 9. zapustiti ta čarobni kraj, kajti na obrežju so že čakale ekvipaže, ki so nas povedle v naročje druge gostoljubnosti, na slavnostni pozdravni večer v »Narodnem domu« v Kralji Vinohradih, katerega je priredila mestna občina, ki je prevzela protektorat nad tem večerom; v zvezi s »Meščansko besedo« in »Hlaholom Vinohradskim«. V slavnostno razsvetljenem »Narodnem domu« se je zbral evet inteligence Kralji Vinohradske z občinskimi svetniki in drugimi dostojanstveniki. V vestibulu je pozdravil goste g. Liska, taj. »Meščanske besede«. Po stopnicah so naredile vinohradske krasotice špalir, deleče gostom evetje v pozdrav. To je bil nad vse krasen prizor. V prvem nadstropju je pričakoval »Hlahol Vinohradski«, ki je zapel Smetanov »Veno« v pozdrav, goste pa je pozdravil predsednik tega društva, prvi podžupan dr. Jahn. Pri vstopu v slavnostno razsvetljeno veliko dvorano je godba, ki je ves večer svirala le jugoslovanske komade, zasvirala »Lepo našo domovino« in srčno pozdravljali od že navzočega občinstva sta zavzela »Slavica« in »Kolo« svoja častna mesta, katerim so prisledili zastopniki korporacij vinohradskih in drugih. Med bogato prirejenim baletom se je zahvalil za pogojeno podpredsednik »Kola« Pilepič, predsednik »Slavica« Ivan Džajić, vsem korporacijam, ki so pripomogle k temu, za Jugoslovane tako sijajnemu in častnemu večeru. Za »Hlahol« praski je nazdravil gostom nadučitelj Lichtner, za mesto Kralji Vinohradov njega I. podžupan dr. Jahn, za vinohradske občinstvo občinski svetnik Bilek, za »Meščansko besedo« Liska, za »Hlahol Vinohradski« dr. Limpa u h. V hrvaškem jeziku je govoril vinohradski veletržec Peter Didolič, dr. Rihtarič je napil mestni občini Kralji Vinohradski. (Dalje prih.)

— Hrvatsko-srbska koalicija in Stjepan Radić. Poročali smo, da je zagrebška policija po nalogu državnega pravdnika Aleksandra Notela aretirati srbskega poslanca Stjepana Radića in sicer na ovadbo okrajnega predstojnika Sokolice. Proti temu kršenju poslanske imuniteete so z vso energijo nastopili tudi listi hrvatsko-srbske koalicije, dasi je Stjepan Radić zavzemal proti hrvatsko-srbski koaliciji vedno skrajno sovražno stališče. Z ozirom na to je napisal Stjepan Radić v svojem glasilu »Domus« članek »Naš odgovor na nasilja bana Tomašića« med drugim to-le: »Pokrete in »Srbobran« sta takoj najodločneje obsodila to nečuveno in predrzno kršenje poslanske imuniteete. To je pred vso našo javnostjo najzgovornejši dokaz, da današnja hrvatsko-srbska koalicija brani zakon in pravico tudi takrat, če se to v prvi vrsti tiče njenega političnega protivnika. To je zadosten razlog, da z ozirom na vedno večjo drznost, s katero peštanska vlada tepta in gazi zakonitost pravice hrvatskega naroda, se ljaska (kmetiska) stranka ustavi vsako borbo proti hrvatsko-srbski koaliciji in da vse svoje sile vporabi samo za borbo proti grofu Khueni in njegovemu zaupniku Tomasiću. Hrvatska kmetiska stranka bo ostala stalna na tem potu in bo s svoje strani storila vse, da bo ban Tomašić pri prihodnjih saborskih volitvah doživel prav tak popoln in sramoten poraz, kakor ga je doživel l. 1908 ban baron Raucha«.

— Veleizdajniški proces. V Zagrebu je izšla ta-le knjiga: »Veleizdajniška« parnica. Ništovno zaoba proti osudi kr. sodbenog stola v Zagrebu od 5. listopada 1909. Podnjo je za optužene Adama Pribečevića v drugove kralji. stolu sedmorice dr. Hinko Hinković. »I poznat ćete istinu i istina će nas izbaviti«, Ivan Evang. VIII. 32. — Povodom optužbe protiv dr. Hinkovića radi zločina potvora i prestupka bunjenja u ime njegovih branitelja izdao dr. Srgjan Budisavljević, odvjetnik i narodni zastupnik. Zagreb 1911. Naklada izdavalatja. — V knjigi je ponatisnjena ničnostna pritožba, ki jo je vložil dr. Hinković proti obsodbi Adama Pribečevića in drugov v znanem zagrebškem »veleizdajniškem« procesu.

— Društveni dom v Nišu. Društvo »Narodna Odbrana« v Nišu je v sporazumu z vsemi ostalimi kulturnimi društvi sklenila zgraditi veliko poslopje, v katerem bodo imela svoje prostore vsa imenovana društva. Za zgradbo društvenega doma je nabralih že 50.000 dinarjev. »Narodna Od-

brana« je poverila svojemu članu Zdravko Vijiću nalogu, da pobira po vsi Srbiji prostovoljne prispevke za niški društveni dom.

— Češka tovarna papirja v Srbiji. Praska banka je predložila srbskemu ministarstvu prošnjo, da se ji da koncesija za zgradbo velike tovarnice za papir. Ministrstvo je prošnjo odstopilo industrijalnemu odseku, ki je sklenil prošnjo praska banka vladi priporočati.

Razne stvari.

* Pri pomladanski konjaki dirki v Pragi sta padla v ponedeljek žokaja Sombora in Klimscha. Oba sta obležala težko ranjena, vendar imajo zdravniki upanje, da jih ozdravijo.

* Hiša se je podrla. V Opavi se je podrla po noči dvonadstropna hiša. Nepristano deževje je podkopalo narazen in se je sesula v kratkem celastva. V hiši so stanovala tri rodbine. Ponesrečil se ni nihče, ker se pravočasno začuli pokanje zidov in s tako pravočasno rešili.

* S tira je skočil poštni vlak na progi med Veseli in Smidar na Češkem. Nesrečo so povzročili slabi in trohneli pragi, ki so položeni pod tračnicami. Proga se je posedla, vlak se je nagnil, prekučnil in zdrčal po strmih bregu. 13 oseb je težko, več pa lahko ranjenih.

* Avtomobilska nesreča v Karlovih varih. Na cesti sta se križala vlak lokalne železnice in neki avtomobil. Čuvaj je dajal sicer znamenja, da naj avtomobil ustavi, kljub temu pa je ta hotel železniško progo še pred vlakom prevoziti in je peljal s silno hitrostjo čez njo. Toda bil je še prepozen. Lokomotiva je trčila v avtomobil, ki je odletel v cestni jarek. Soferja in dva potnika, ki sta sedela v avtomobilu, so našli med razbitim vozom popolnoma raztrgane. Obležali so vsi trije na mestu mrtvi. Motor avtomobila pa je le malo poškodovan.

* Poskušeni beg iz prisilne delavnice. V prisilni delavnici v Pragi sta udrila dva prisiljenca iz svojih celic. Na hodniku sta napadla vojaka Kovarika. Iztrgala sta mu puško, ga podrla na tla in tolkla po njem s puškinim koptom. Kljub silnemu, nenavadnemu napadu pa se je vojaku posrečilo doseči signalno napravo. Poklical je pomoč, ki je bila takoj na mestu. Priletela je cela straža, obstoječa iz 10 vajakov, ki so oba nasilneža zvezali in odpeljali nazaj v zapore. Kovarik je dobil jako hude poškodbe in bo le težko okreval.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojaški reformni predlogi.

Dunaj, 23. maja. Vlada je danes publicirala zakonski predlog glede vojaške reforme, ki se bo predložil takoj, ko se sestane novi parlament, in ki ga je ogrska vlada danes tudi predložila ogrskemu državnemu zboru.

Novi brambni zakon gre s tega stališča, da je danes dosedanja rekrutni kontingent nezadosten, na drugi strani pa uvideva tudi, da je potrebna uvedba dveletne prezenčne službe. Z novim brambnim zakonom se uvede 2let. prezenčna služba v celi armadi, izvzemši kavalerijo, jahajočo artilerijo in vojno mornarico, pri katerih uvedba dveletne prezenčne službe ni mogoča. Kot konsekvenco tega znižanja zahteva vlada zvišanje rekrutnega kontingenta od 103.100 na 159.500 mož letno. Tudi pri deželni brambi zahteva zvišanje kontingenta od 19.970 na 28.000 mož. To zvišanje se bode uvedlo sukcesivno tekom treh let. S tem pa je zvezana tudi potreba ustanovitve podčastniškega zbora, ki bo nudil vojni upravi garancije, da to znižanje ne bo imelo slabih posledic za izvežbanje armade. Podčastniki se bodo morali zavezati, da služijo po 2letni prezenčni službi še eno, tretje leto. — Stroški. Na Avstrijo odpade enkratnih stroškov 48.320.000 kron, tekočih stroškov pa letno 41.470.000 K. Za deželno brambo bodo znašali stroški v prihodnjih letih 20.700.000 K, enkratni stroški pa 12.700.000 kron. Osebnih predpisov se uvedejo glede nadomestne rezerve. Kategorija manjših sposobnih odpade, srečkanje izgubi svoj pomen. V nadomestno rezervo se sprejmejo le taki, ki se izkažejo s posebno kvalifikacijo, kakor posestniki podedovanih kmetij in oni, ki imajo skrb za rodbino. Poleg teh je še nekaj drugih kategorij. Novi brambni zakon obsega nekatere posebne olajšave glede enoletnih prostovoljcev, ter jim dovoljuje poseben tečaj, v slučaju da nastopijo službo po 1. oktobru onega leta, ki so dopolnili 24 leto. Za absolvente raznih nižjih strokovnih šol se uvedejo posebne olajšave. Ti ne smejo služiti tretje leto tudi če so podčastniki. Isto velja tudi za absolvente 6. razreda gimnazije. Normalni dan za dokaz sposobnosti za enoletno prostovoljevo službo se preloži od 1. marca na 1. oktober. Pravico do enoletnega prostovoljstva imajo tudi tehniki, literati, umetniki, ki so se izkazali v svoji stroki. Nadalje absolventi 6. šole, če napravijo usposobljenostni izpit. Izpit za rezervne častnike odpade. S tem tudi drugo službeno leto za prostovoljce, ki tega izpita ne napravijo. Prostovoljci služijo vsi na državne stroške, le izjemoma sme vojaška uprava dovoliti službovanje na lastne stroške.

Olajšave pri orožnih vajah. Za one, ki so služili 2 leti se skrajša orožna vaje od 16 na 14 tednov. Maksimum za rezerviste, ki so služili 3 leta na je 11 tednov.

Vojaški kazenski proces. Novi vojaški kazenski proces se naslanja popolnoma na obstoječi civilni kazenski proces iz l. 1873. Uvede se obtožilni princip, obtožilna oblast so sodni častniki, ki pa niso juristi. Vojna uprava in kazenska oblast sta popolnoma ločeni. Institucija najvišjega sodnega gospoda je odpravljena. Brigadno sodišče odgovarja okr. sodišču. Divizijsko sodišče sodnemu dvoru. Tretja instanca je najvišji vojaški sodni dvor. Vojaški sodniki so popolnoma neodvisni.

Sodni jezik. Zunanji in notranji uradni jezik je principijalno nemščina. V njem se vrše vsa zasljanja in le pri glavni obravnavi, če obtoženec nemščine ni zmožen, se sme zaslžati v njegovem materinem jeziku, če je ta v kaki avstrijski kronovini običajen. Uvedejo se tudi zagovorniki in sicer aktivni in neaktivni vojaški in odvetniki. Glede glavne obravnave velja princip javnosti, neposrednosti in prostega uvaževanja dokazov. Javnost se lahko izključi, vendar lahko obtoženec pritegne 3 osebe svojega zaupanja. Pravica pomiloščenja ostane absolutna prerogativa cesarja.

Cvetlični dan.

Dunaj, 23. maja. Tukajšnji napredni krogi so silno razburjeni zaradi razdelitve dobička 120.000 K, ki ga je vrge pred 14 dnevi aranžirani cvetlični dan. Ves denar so dobila klerikalna društva, samo 10.000 K je dobilo društvo za podpiranje ljudi brez stanovanja.

Povratek grofa Aehrenthala z dopusta.

Dunaj, 23. maja. Grof Aehrenthal se je danes vrnil iz Opatije in je takoj prevzel posle zunanjega ministarstva.

Cesarjevo zdravje.

Redimnešta, 23. maja. Na mero-dajnem mestu zatrujejo, da je cesarjevo zdravje popolnoma zadovoljivo. da je nahod ponehal in da se vladar vohče počuti zelo dobro.

Obetnkecija na Ogrskem.

Budimpešta, 23. maja. Justhova in Kossuthova stranka sta danes prišli z najostrejšo borbo proti novim vojaškim predlogom. Takoj začetkoma se je prišlo do velikanskih škandalov.

Burna seja ogrske poslanske zbornice.

Budimpešta, 23. maja. Danes je ogrska vlada predložila državnemu zboru vojaškoreformne predloge. Prišlo je do strahovitih kravalov, ko je ogrski honvedski minister Haszai proslil zbornico, da sprejme predloge. V tem trenutku so prileteli z galerije letaki, ki zahtevajo splošno in enako volilno pravico. Opozicija je burno zahtevala, da naj se najprej obravnava volilna reforma, potem da smejo priti šele na dnevni red druga vprašanja. Justhovi so klicali: Kje je pakt? Izdali ste ogrske interese. Batthyani je izjavil, da stoji na stališču, da je treba preprečiti sprejem vojaške reformne predloge, ker so škodljive ogrski državni ideji. Kossuthovi so se izrekli med strašnim krikom, da hočejo z vsemi silami se bojevati proti krivičnemu zakonu. Njim so se pridružili tudi Justhovi.

Vstaja v Albaniji.

Cetinje, 23. maja. Da so bili vstasi pri Dečiću poraženi, je krivo to-le: Znano je, da je Turgut paša dovolil Albancem 5dnevni rok, da odlože orožje. Med tem časom je objubil, da bo ustavil vse akcije. Albanci so njegovim besedam verjeli in sklicali na določeno mesto zborovanje v svrhu, na se dogovore, da-li se naj pokore ali nadaljujejo borbo. Večina voditeljev je bila za to, da se odneha od nadaljne borbe. Toda Turgut paša ni čakal, da bi potekel 5dnevni rok, marveč je četrtega dne na vse zgodaj zjutraj, prelomivši slovesno dano obljubo, ukazal svojim polkom, naj naskočijo Dečić. Dasi Albanci niso bili pripravljeni na boj in dasi so bili odsotni njihovi voditelji, vendar je trajala bitka od 3. zjutraj do 8. večer. Pod zaščito artilerijskega ognja je naskakovalo 6 bataljонов albanske pozicije, ki so jih branili Grudi. Proti večeru, ko so Turki vstaje obkolili že skoraj od dveh strani, so se vstasi umaknili. Izgubili so več kakor 300 mož. Vstaja, ki se je že bližala koncu, se bo sedaj po krivdi Turgut paše širila še z večjo silo.

Bar, 23. maja. V Bunju, središču Malešija, je izbruhnila vstaja. Na čelu vstaje je znani Isa Boljetinae. Pri Visokih Dečanih se že tri dni bi-je krvava bitka.

Podgorica, 23. maja. Turška vojska je vstaje porazila pri Božuju in Sarici. Turki so upeli tri albanške vasi. Pri Bači so bili Turki po enodnevni luti bitki premagani in so se morali umakniti proti Gjakovi.

Skoplje, 23. maja. Turške oblasti so med mohamedance v Prištini razdelile 1200 pušk. Vsak oboroženec je dobil tudi 105 patron. Iz Prizrena so poslali v Peč 800 pušk in 40 zabojev streljiva.

Obisk kralja Petra v Parizu.

Basel, 23. maja. Srbski kralj Peter je tu sprejel deputacijo, ki mu je sporočila, da se vzajemne slovesnosti ne morejo vršiti. Kralj Peter se je podal od tod naravnost nazaj v Belgrad in ponovi svoj obisk v Parizu čez en mesec.

Monis. — Francoski kabinet.

Pariz, 23. maja. Zdravstveno stanje ministrskega predsednika Monisa se je znatno izboljšalo. Parlament in državni svet se je izrekel za to, da se ne izvrše nobene izpremembe v ministrskem predsedstvu. Ministrski predsednik Monis naj ostane še nadalje na svojem mestu.

Gospodarstvo.

Občni zbor Zadružne zveze v Celju. (Dalje.)

Tudi poročilo načelstva in glavne postavke računskega zaključka je prečital g. Miloš Stibler. Omenil je, da se je poslovanje načelstva in nadzorništva temeljito spremenilo. Ustanovil se je poseben odsek celjskih članov načelstva Zadružne zveze, ki ima vsak teden redne seje in urejuje ves denarni promet. Uradništvo nima (kakor v prejšnjih Joštovih časih) ničesar več z denarjem opraviti. Povrh tega ima načelstvo in nadzorstvo vsak mesec plenarne seje. Poročilo načelstva in o računskem zaključku se glasi:

Koncem leta 1909 je bilo včlanjenih 139 zadrug. Odpadlo je tekom l. 1910 deloma vsled istopada deloma vsled likvidacije in deloma vsled izključenja 16, na novo pa je bilo sprejetih 12 zadrug. Končno stanje dne 31. grudnia 1910 je torej 135 zadrug. Stanje vplačanih deležev je bilo dne 31. decembra 1909 113.360 K, izplačalo se je v l. 1910 862 deležev po 10 K, skupaj 8.620 K, vplačalo pa 2471 deležev za 24.710 K, torej se je stanje povišalo za 1609 deležev in 16.090 K, končno stanje 12.945 deležev za 129.450 K. Omeniti je treba, da so se glasom sklepa občnega zbora z dne 12. maja upeljali enotni deleži po 10 K.

Leto 1910 je za slovensko zadružništvo dokaj neugodno. Krive so temu pred vsem nenavadne razmere v najvažnejših slovenskih gospodarskih panogah, kakor v vinarstvu in živinoreji. Vplivajo nadalje slabe razmere v gospodarstvu cele države. Največje vznemirjanje pa je nastalo radi zadružnih polomov v Celovcu in v Ljubljani, kakor tudi radi strastnega strankarsko - političnega hujskanja v slovenskih zadružnih organizacijah. Kriza v slovenskem zadružništvu je dosegla vrhunec. Eno dobro stran ima: kaže, kaj je dobrega in kaj je slabega na našem zadružnem delu, narekuje nam delo za bodočnost, da ne dočakamo odpravimo. Podrobneje se bo razpravljalo o teh vprašanjih v »Zadruzi« in na zadružnih sestankih.

Glede računskega zaključka je treba omeniti, da se je končno bilančno stanje napram l. 1909 povišalo za okroglo 10.000 K. Čisti dobiček pa iznaša 2729 K 40 v. Upoštevati je treba pri tem, da so prispevali v letu 1910 za 5848 K 30 v. nižji, kakor v l. 1909 in »Zvezi slovenskih zadrug« jih je bilo treba povrniti okoli 6000 kron. Razun tega je visoko c. kr. poljedelsko ministarstvo dovolilo za leto 1910 podporo v znesku po 15.000 K, ki pa se je izplačala šele v l. 1911 in bo torej izkazana šele v zaključku prihodnjega poslovnega leta. Zadružna zveza je včlanjena pri Splošni zvezi avstrijskih kmetijskih zadrug na Dunaju, ki izvršuje zakonito predpisane revizije. Rezervni sklad znaša dne 31. decembra 1910 61.786 K 75 vinarjev.

Glede bilance izjavi revizor Splošne zveze kmetijskih zadrug na Dunaju, g. Riha, da je natančno pregledal in preštudiral vsako postavko in da je bilanca popolnoma pravilno sestavljena. Čisti dobiček ne znaša pa samo 2.729 K 40 v, kakor stoji v bilanci, ki je napravljena z ozirom na stanje koncem l. 1910, temveč 17.729 kron 40 v, ker je došla od visokega poljedelskega ministarstva podeljena podpora 15.000 K za poslovno leto 1910 šele pred 3 dnevi in se torej ni mogla postaviti v bilanco.

Poročilo nadzorstva je podal njegov predsednik g. dr. A. Brendič. Omenil je, da je nadzorstvo strogo kontroliralo delovanje uradništva in

načelstva in zahtevalo za vsako stvar natančnih pojasnil. Pregledalo je bilanco, primerjalo posamezne postavke s knjigami in našlo, da se vse strinja. Zahtevali in predložili so se od vseh posojilnic kontni izvlečki o kreditih in naložbah pri Zadružni zvezi. Denarni promet v minulem letu ni bil tako živahen kakor prejšnja leta; nadzorstvo je nasvetovalo načelstvu, da se omeji kredit, ker so nekatere posojilnice istega v previsoki meri izrabljale in razposajale v svojem delokrogu, odkoder ga je težko dobiti nazaj. Nemesto hranilnih knjižic, ki so jih dajale doslej posojilnice za dovoljene kredite, so se vpeljale menice, da se zabrani izposojevanje denarja iz Zadružne zveze na predolge obroke. Sklenilo se je nadalje, da se odpravijo običajne letne nagrade uradnistvu. Po navedbi nekaterih nadaljnjih podrobnosti je stavil g. dr. Brendič predlog, da se vzame njegovo poročilo na znanje in da načelstvu absolutno, dalje, da se deleži za leto 1910 ne obrestujejo temveč se celi čisti dobiček priklupi posebnemu rezervnemu zakladu. Za l. 1910 naj ostanejo isti domeski ko l. 1909. K temu je g. Stibler kratko pojasnil, da se pobirajo letos prispevki nazaj za lansko leto.

(Konec prihodnjaj.)

— Nezadovoljni Dolenjci. Vinogradniki so skupno naročili pri »Kranjski kmetijski družbi« modre galice za škropljenje vinogradov. — Pred tremi tedni bi bili morali že začeti s škropljenjem in zvepljanjem, pa ni bilo galice. Boječi se nezgode, kakor lani, so kmetje nakupili galice raje pri trgovcih, nego bi čakali na milostno pošiljatev naročene galice. Pred par dnevi jo je došlo en vagon, toda ljuba duša, kaj je to za vse Dolenjsko. Pa tudi ta vagon je došel prepozno, ker je zdaj deževno vreme in ne morejo škropiti, potem pa utegne biti prepozno. Kmetje po Dolenjskem so zelo nezadovoljni s »Kmetijsko družbo« in bodo začeli v masah izstopati.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 20. maja: Fran Pfeifer, c. in kr. major v p., 79 let, Poljanski nasip št. 26.

Dne 21. maja: Marija Koman, rejenka, 60 ur, Pred igriščem št. 2. — Anton Požar, nadučitelj v p., 66 let, Rimska cesta 10. — Marjeta Zavnik, delavka, 65 let, Radečkova cesta 11. — Jera Hlebs, posestnikova žena, 64 let, Hradečkova vas št. 34. — Ivan Korele, tovarniški delavec, 28 let, Dunajska cesta 45.

Dne 32. maja: Fran Drešar, posestnikov sin, 27 let, Radečkova cesta št. 11.

V deželni bolnici:

Dne 18. maja: Josip Višnar, trgovski potnik, 45 let. — Helena Jerab, občinska uboga, 70 let.

Dne 19. maja: Frančiška Šusteršič, žena železniškega premikača, 27 let.

Dne 20. maja: Andrej Tomec, hlapec, 30 let. — Uršula Vider, postrežnica, 43 let. — Neža Dolenc, postrežnica, 81 let.

Dne 21. maja: Ivan Škerjanc, posestnik in čevljar, 22 let. — Terezija Kozelj, služkinja, 19 let.

Na razvoj dojenčkovih mišic in kosti.

ima najugodnejši učinek prehrana s »Kufeka« in mlekom, tako da telesna teža raste v normalni meri. S »Kufeka« prehranjeni otroci so mirni, ne muči jih napenjanje, zdravo spe, imajo dobro slast in redno prebravo ter v vsakem oziru izvrstno uspevajo.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 23. maja 1911.

Termin.

Pšenica za maj 1911 . . . za 50 kg 12.14
Rz za maj 1911 . . . za 50 kg 11.34
Rz za maj 1911 . . . za 50 kg 9.44
Koruza za majnik 1911 . . . za 50 kg 6.44
Koruza za junjo 1911 . . . za 50 kg 6.59
Oves za oktober 1911 . . . za 50 kg 7.73

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Telefonsko društvo »Kofek« na Jesenicah naznanja tužno vest, da je društveni ustanovnik, brat

Jakob Mosar

posestnik in gostilničar na Jesenicah

dne 22. maja 1911 ob 1. polpodne preminul.

Pogreb bode v sredo, 24. maja t. l. ob 4. uri polpodne iz hiše 2a-1 na Jesenicah št. 100 na tukajšnje pokopališče.

Jesenice, 22. maja 1911.

Obdol.

943

Modni salon

Ivane Schiller

Sv. Petra cesta št. 31

priporoča vseh vrst

slamnike.

Sprejem vseh popravil.

Serravallo

železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, poboljša kri in je **rekonvalescentom in melokrvnim** zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 3062. Srednji zračni tlak 739.9 mm

maja	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Veljavi	Nebo
22.	2. pop.	732.8	17.0	sr. jug.	jasno
	9. zv.	732.4	13.1	sr. jvzh.	oblačno
23.	7. zj.	733.5	8.7	slab jug	megleno

Srednja včerajšnja temperatura 13.3° norm. 14.9°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nas tolažili v prebrskih urah dolgotrajne bolezni in spremili našega preljubega očeta, soproga, itd., gospoda

Antona Požarja

nadučitelja v pokoju,

k večnemu počitku, izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo. Posebej pa smo dolžni zahvalo č. oo. frančiškonom za častno spremstvo, g. kons. svetniku p. Hugolinu Sattnerju za mnoge obiske, s katerim je lajšal najniku bolečine, cenj. učitelstvu z mesta in dežele, ki je prišlo v tako lepem številu, zlasti pa vlč. g. stolnemu dekanu, g. Matiji Kolarju, ki je pohitel za umrlim do groba.

Ljubljana, 22. maja 1911.

1887 **Žalujoči ostali.**

Išče se za takojšnji nastop več

mizarских pomočnikov.

Prednost imajo tisti, ki so že bili zaposleni pri kakih trdnih harmonijev ali 1885 orgelj. — Več pove

Ivan Kacin, Polhov Gradec.

Kavarna „Merkur“

je vsako sredo, soboto in nedeljo vso noč odprta.

Marija in Viktor Izlakar. 507

Jako zanimiv, zabaven in poučen

list s slikami

je

Ilustrovani Tednik

ki izhaja vsak petek, ter stane četrtno le 1.80 K.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem! Naslov: **Ilustrovani tednik, Ljubljana.** 763

Za takojšnji nastop se išče ob dobrem zaslužku in stalni zaposlenosti

več kovačev za verige

za težke in srednje graniške verige. Oglašajo naj se samo trezni, absolutno zanesljivi ljudje pod „G 703 F M“ na Rudolfa Mosse, Mannheim. 1884

Najboljše in najizdatnejše

kranjsko apno

se dobavlja v vsaki množini pri trdnosti

ŠTEH & Ko. Dobropolje

(Dolenjsko.) 1855

Več lepih konj

3—5 let starih 1869

se poceni prodaja.

Pogleda se jih v Hrdeckega vasi št. 31.

Majhna vila

s krasnim sadnim vrtom in vrtom za zelenjavo je na periferiji mesta Ljubljane pod ugodni pogoji

na prodaj.

Vprašanja pod „sreča“ poste restante glavna pošta Ljubljana. 1832

Sprejme se takoj spreten in priden 1883

tesar.

Ponudbe na trdnosti

Žnidarčič & drug, Gorica, Via Mattioli.

Večji mlin na Kranjskem sprejme za takojšnji vstop izurjenega

knjigovodja

Oziral se bode le na zelo izvežbane moči, ter imajo oni, ki so v tej stroki že izvežbani, prednost.

Ponudbe pod „M. N. 160“ na upravnishvo »Slov. Naroda«. 1857

Razglas.

Pri županstvu v Trbovljah je polniti mesto

občinskega redarja.

Mesečna plača 100 K, prosto stanovanje oziroma stanarina in obleka. Prosilci morajo biti trezni, zanesljivi, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožni. Prošnje opremljene z dokazi sedanje službe se sprejemajo do 5. junija t. l.

Zupanstvo Trbovlje

Vodušek, župan. 1829

Najbolj varno in obrestonosno je naložen denar v gozdu:

Kupcu se nudi izredna prilika kupiti na Dolenjskem v last približno 150 orolov lepo zaraščenega **smrekovega** in deloma **bukovega gozda** po ugodni ceni. Proda se tudi polovico gozda event. samo les. Od ravnostega lastnika je naprodaj tudi celo

posestvo

ležeče v gozdu blizu večjega kraja, na kar se posebno prijatelji lova opozarjajo. 1817

Naslov se izve pri upravnishvu »Slov. Naroda“.

Dobro računalje!

in prav izvešile se ene gospodinjice, ki uporabljajo pridatek za kavo v svojem gospodinjstvu „pravoga :Franka: s kavnim mlinskem“ iz zagrebške tovarne. — Kakevost „pravoga :Franka:“ se je mnoga desetletja kot najboljši ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Lattermannov dreved 1889

Slovensko tekališče preje dirkališče

Lattermannov dreved

Sudanska četa.

Popoldne od 3. ure naprej vsak čas predstave do mraka. Sedišče 60 vin., stojlišče 40 vin. — Vojaki in otroci polovico.

Št. 106/pom. u 1876

Razpis za dobavo drv.

C. kr. deželna vlada v Ljubljani potrebuje za kurjavo svojih uradnih prostorov vsako leto 600 do 700 kubičnih metrov trdnih in 50 do 60 kubičnih metrov mehkih drv.

Razpisuje se zatorej ponudba za dobavo zgoraj omenjene množine drv.

Ponudniki naj vložijo svoje ponudbe do 10. junija 1911.

pri ravnanstvu pomožnih uradov c. kr. deželne vlade v Ljubljani, prilože ponudbam varščino v znesku 500 kron ter povedo ceno za bukova cepljena drva in za jelova cepljena drva brez porenkljev, eventualno za krajne od mehkega lesa, ki jih je, če mogoče dobaviti v dolgotni 1 metra tako, da se prevzemo zložena v kletih c. kr. deželne vlade v Ljubljani.

Omenjena drva bo, kakor nanese potreba, dobavljati vse leto, vendar njih največji del od meseca julija do oktobra.

Pogodba se zazdaj sklene za eno leto.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 23. maja 1911.

Št. 364/pr. 1886

Razpis natečaja.

Za nadzorstvo po itniške naselbine „Zatišje“ razpisuje mestni magistrat letos mesto **voditelja**, oziroma **voditeljice** in pa **štirih nadzornikov**, oziroma **štirih nadzornic**.

Voditelj, oziroma voditeljica prejmeta nagrado po 100 K, nadzorniki, oziroma nadzornice, pa nagrade 75 K, vsi vrhu nagrad tudi prosto stanovanje in hrano.

V „Zatišje“ se podajo najprej za štiri tedne dečki z moškim nadzorstvom. Po njih povratku oddidejo tje kaj deklice tudi za štiri tedne z ženskim vodstvom in nadzorstvom.

Sprejelo se bo letos 60 dečkov in 60 deklic.

Prosilci in prosilke za zgoraj označena službena mesta naj vlagajo svoje prošnje pri predsedstvu mestnega magistrata

najkasneje do 5. junija 1911

Prošnje slušatelj in slušateljice c. kr. učiteljice, kakor tudi gojenk mestne višje dekliške šole, pedagoškega ali trgovskega tečaja mestnega dekliškega liceja, se pri oddaji nadzorstvenih in vodstvenih mest ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 22. maja 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik

Laschan I. r.

Št. 914 1873

Razpis šolske stavbe.

Radi oddaje del za prizidavo in nazidavo I. nadst. šole v Kovorju, ki bode razširjena na dvorazredno se razpisuje

ustmena zmanjševalna dražba

ki se bode vršila

dne 8. junija 1911 ob 9^h, uro dopoldan v šolskem poslopiju v Kovorju

po podpisnem krajnem šolskem svetu.

Skupni stroški so preračunjeni na okroglo 17.500 K in je treba predložiti pred dražbo vadij v znesku 900 K, katerega bode treba v svrhu kavicje po sprejetju ponudbe popolniti na 10% izdružene svote.

Do pričetka dražbe se polože lahko tudi pismene ponudbe na krajni šolski svet v Kovorju, v katerih je navesti morebitni popust ali naplačilo v odstotkih od preračunene svote v številkah in besedah, ter priložiti varščino.

Zgradba se bode oddala le enemu podjetniku, ki ima dolžnost isto do konca velikega srpana l. 1912 popolnoma izvršiti.

Načrti, troškovnik in pogoji so na vpogled pri krajnem šolskem svetu v Kovorju ali v stavbni pisarni c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju, soba št. 10.

Krajnemu šolskemu svetu pristojno s pridržkom potrdila od strani c. kr. okrajnega šolskega sveta pravica oddati zgradbo kakor mu je volja, ne glede na visokost ponudbe.

Krajni šolski svet v Kovorju,

dne 18. maja 1911.

Redka prilika! Redka prilika!

Zelo dober skoraj nov

pianino

se po ceni prodaja na voglu Sv. Petra ceste, vohed Radochega c. št. 2, I. nadstropje. 1888

intelig. želi vstopiti kot poslovodja pri kakem večjem lon.

Mladenič

Izvežban je tudi v pisarniški stroki. — Dopisi naj se blagovolijo poslati na upravnishvo »Sl. Naroda« pod „1840“.

Iščem zanesljivega 1856

ključavničarskega pomočnika

Ponudbe na **FR. ŠMAJDEK, Jesenice, Gorenjsko.**

Zidarski polir

se takoj sprejme pri stavbni trdnosti

Ivan Ogrin, Ljubljana.

Trgovski pomočnik

star 26 let, vešč slov. in nemškega jezika, dober prodajalec, želi svoje sedanje mesto premeniti kot manufakturst v večjo trgovino v mesto ali večji kraj na deželo. Ima tudi veselje do potovanja za Kranjsko, Štajersko in Hrvaško. Na zahtevo se pride osebno predstaviti. — Dopisi naj se pošiljajo na upravnishvo »Slov. Naroda« do 1. julija t. l. pod št. „1847“.

COGNAC!

STAR, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljšo sredstvo za slabotne in rekonvalescentne.

Dobi se edino pri trdnosti: 1066

BR. NOVAKOVIČ, Ljubljana.

Penzionist ali penzionistinja s kavicjo, ki ima hčer za trgovino sposobno, dobi

trgovino

s stanovanjem in provizijo v najem.

Ponudbe na upravnishvo »Sl. Naroda« pod „Trgovina“. 1868

Malo reklame

Veliko izbire

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

Nizke cene

„SLAVIJA“

... .. vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 48.912.797 — Izplačana odškodnina in kapital K 100.386.000

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseokoli slovansko-narodno upravo.

Vsa poljska dela čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Sprejema zavarovanja živeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 94 vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

Stopnice, balustrade i. t. d.

Najnižje cene!

Kdor zida ali rabi cementne izdelke naj zahteva cene od
tvornice cementnih izdelkov Jos. Cihlar
Ljubljana, Dunajska cesta št. 67, nasproti topničarske vojašnice.

Cevi, korita
i. t. d. 2809

Najnižje cene!

Oblastveno avtorizirani in sodno zapriseženi

ingenieur Ig. Stembov

Ljubljana, Šubičeva ulica št. 5.

prevzema stavbna vodstva, oddaja strokovna mnenja, izvršuje vse
v stavbno stroko spadajoče načrte, kakor n. pr. za visoke stavbe,
vodovode, kanalizacije, regulacije, parcelacije itd.

957

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana
še iz cenenejšega cementa, oddajam

818

CEMENTNE STREŠNIKE

(z zarezo in brez zareze)

po znižani ceni.

Cementna strešna opeka prekaša po svoji
trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za
njo vsako poljubno garancijo.

IVAN JELAČIN .i. LJUBLJANA.

Robert Smielowski

arhitekt in mestni stavbni mojster

stavbna pisarna, Rimska cesta 2 (Recherjeva hiša)

se priporoča sl. občinstvu za izvršitev načrtov in proračunov,
sprejema nova, adaptacijska in vsa v to stroko spadajoča dela,
katera se najsolidneje in po zmerni ceni izvršujejo.

Oljnate barve
priznane najboljše

Fasadne barve
edino stanovitne proti vremenskim vplivom

Kranjski firnež
in laneno olje

Lake
angleške in lastnega izdelka

Steklarski in
mizarski klej

Čopiče
za vsako obrt

Prašno olje
za pode

Karbolinej
in gips

Olje in mazilo
za stroje

Barve in potrebščine
za umetnike, slikarje, kiparje itd.

priporoča

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna za oljnate barve, firneže, lake in steklarski klej.
Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Učenec

star 13 do 15 let, vešč slovenščine in
nekoliko nemščine,

se sprejme v trgovino mešanega blaga
1798 pri trdki

Jvan Razboršek, Šmartno pri Litiji.

Priženitev.

Že bolj prileten fant, soliden,
miroljuben, jako priden in dober
gospodar, s 25.000 kron prihranjenega,
plodonosno naloženega gotovega
denarja, išče primerne priženitve.

Resne ponudbe je poslati na
upravnishvo „Sl. Naroda“ do konca
maja pod: „Izborom ekonom“.
Molčečnost zjamčena. 1830

Uradniško branilno društvo
v Gradcu, Herrengasse 7, II. nadstr.

Osební kredit

3408 in dolgoroka

posojila za ranžiranje

uradnikom, profesorjem, učiteljem,
penzionistom i. dr. pod najugodnejšimi
pogoji, eventualno tudi brez porokov proti
enkratnemu plačilu v poroštevni sklad.
Mesečni obrok za posojilo 200 K znaša pri
5letnem vračanju 4 K v številu obrestih. Pred-
stroškov nikakih. Natančnejše izprospektov.
Nadaljna pojasnila daje

Josip Kosem, Ljubljana, Krakovski nasip 22.

20-40% ceneje

Ker opustim trgovino s konfekcijskim in galanterijskim blagom
bodem

razprodala

vso zalogo za nad 20% znižano ceno.
— Ne zamudite te prilike! Oglejte in
prepričajte se!

MARIJA VESELY

Ljubljana, Cesarja Jožefa trg.

Prodajalo se bo tudi na Vodnikovem trgu vsako sredo in soboto.

Kupujte samo najpopolnejše!

Stroji Remington

pišejo, seštevaajo in odštevaajo!

Glogowski & Co.

o. in kr. dvorni dobavitelji
Dunaj I., Franz Josef Kai št. 15—17.
Pojasnila brezobvezno. 1120

NIZOZEMSKA ZAVAROVALNA DRUŽBA ZA ŽIV-

LJENJE, DUNAJ, I. ASPERNPLATZ 1
v lastni palači. — Zavarovana glavica okoli 380 milijonov. — Reserve okoli
113 milijonov kron. — Dokazano najnižje premije in kulantni pogoji, sprejema vsak
čas spretno, trgovsko izobražene zunanje uradnike, okrajne in kra-
jevne zastopnike po ugodnih pogojih. Glavno zastopstvo za Štajersko
in Kranjsko: Gradec, Schmidgasse 40. — Generalno zastopstvo za Kranjsko:
Ciril Globočnik v Ljubljani, Elizabetna cesta 4.

Z

Berson
gumijevimi petami.

Bersonwerke, Dunaj, VI. 1.

Valjčni mlin v Domžalah

I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti
kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter
Gruden & Comp., Stolni trg št. 9.

Gg. botrom in botricam
priporočam svoja

birmanska darila.

Nikelnasta moška ura z verizico od K 4-50 naprej
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-70 „
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 44- „
Nikelnasta damska „ „ „ „ „ 8-50 „
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-50 „
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 20- „
Uhani zlato na srebro 1-80 „
14 kar. zlati uhani 4-50 „

„ Največja in najsolidnejša trdka „

H. SUTTNER

Mestni trg (nasproti rotočja). Sv. Petra cesta 8.

Lastna tovarna ur v Švici. Tvojniška znamka „Iko“.

Delniška glavica K 6,000.000.

837

Rezervni fond okoli K 300.000.

JADRANSKA BANKA, FILIJALKA V LJUBLJANI

Šelenburgova ulica št. 7 (nasproti glavne pošte).

Kupuje in prodaja: vrednostne papirje,
rente, obligacije, zastavna pisma, prijo-
ritete, delnice, srečke itd. — Valute in de-
vize. — Predujmi na vrednostne papirje in
blago ležeče v javnih skladiščih. — Promese
k vsem žrebanjem.

„ Vloge na knjižice od dneva vložitve „
4 1/2 %
od dneva dviga, rentni davek plačuje banka
iz svojega. — Na tekoči in žiro račun po
dogovoru. — Živahna zveza z Ameriko. —
Akreditivi.

Eskomptuje: menice, devize in fakture. —
Zavarovanje vrednostnih papirjev proti
kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk
i. t. d. brezplačno. — Stavbni krediti. —
Rembours-krediti. — Borzna naročila. —
Inkaso.

„ Menjalnica. „ „ Centrala v Trstu. „ „ Filijalka v Opatiji. „